Է. ՏԱՐԻ 1981 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ՆԱԽԱՍԱՐԴ 4383 — Հ. Տ. 23 ՕԳՈՍՏՈՍ 1890 — Ն. Տ. 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃՐ. 19 ՄՈՒՀԱՄՄԱԴԻՄ 1308 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ Ո. ՏԻ ԻՐԵՂ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آرولك

غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳԱԾԱՆՈՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան գումարը	160
» » վեցամսեայ »	80
» » եռամսեայ »	40
Դուրսը » տարեկան »	200
» » վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրների տարեկան գումար	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
ամբագրութեանս զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ լրացուր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԴԻՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ուրիշ խնդիրներու հետ մէկտեղ, պալքանեան խնդիրք Եւրոպիոյ մեծագոյն զբաղումն են այս պահուս։ Անցեալ օր բաւական մանրամասնութեամբ բացատրեցինք Պուլկարիոյ, Ցունաստանի և Սերպիոյ միջև յառաջ եկած տարբեր տարբեր տպաւորութիւնները պուլկար եպիսկոպոսաց հաստատման առթիւ։ Եւրոպեան լրագիրք կը շարունակեն զանազան տեղեկութիւններ հրատարակել, որոցմէ կ'երևի թէ խնդիրը բաց կը մնայ։ Պուլկարաց եկեղեցին առանձին դրութեամբ մը խնդրեր է Ռուսիոյ Կայսրէն որ Պուլկարիոյ նկատմամբ հաշտարար ընթացքի մը հետևի։ Կ'երևի թէ Պուլկարիոյ վարչապետն ևս տրամադիր է իրաւախոհութեան մը գալու Ռուսիոյ հետ, ի պահպանութիւն խաղաղութեան։

Պուլկար եպիսկոպոսաց հաստատումէն ի վեր յարաբերութիւնք բարձրացած ու բազմացած են ընդ մէջ աւստրեան դիւանագիտական գործակատարաց և պուլկարական Եկեղեցի Եսէֆ արքեպիսկոպոսին։ Պուլկար տարբին իւր ազգային գոյութիւնը պահպանելու համար ուրիշ տարբերաց դէմ մղած պայքարին Աւստրիա նպաստամատոյց պիտի լինի եղեր, պայմանաւ որ Եկեղեցին ալ հակաւտրեան դեր մը չկատարէ։ Ցայս վայր Եկեղեցին ռուսական ազդեցութեան յարեալ կը համարուէր, և իրրև այն՝ խիստ հակառակորդ Պ. Սթամպուլովի, բայց այժմ քաղաքականութիւնը փոխուած կը թուի։ Պուլկար եպիսկոպոսաց խնդրոյն կարգադրումը մեծ մասամբ մաքրեց քաղաքական հորիզոնն, և Օսմ. Տէրութեան նկատմամբ նպաստաւոր տրամադրութիւններ յառաջ բերաւ ինչ ինչ կողմերէ։

—Պ. Սթամպուլովի թերթն, Սէզոյ, որոյ հրատարակութիւնը մասնաւոր կարևորութիւն ունի իբրև պուլկարական առաջնակարգ թերթին գրուածք, օգոստ. 29 թուով երկայն յօդուած մը կը նուիրէ Վիլհէլմ Կայսեր և Զարին տեսակցութեան։ Չի կարծեր թէ Պուլկարիոյ վրայ խօսուած լինի։ զի յայնժամ պէտք կը լինէր որ երկոքին Վեհապետք խօսէին ուրիշ խնդրոյ վրայ ևս, որք ստիպողաբար լուծում կը պահանջեն պուլկարական իշխանապետութեան աշխարհագրական դրից բերմամբ, ուր գրեթէ ամեն Տէրութիւնք մէկ մէկ կերպիւ շահակից են։ Սէզոյոս կը յիշէ ուրիշ լրագրաց կարծիքը թէ այս կայսերական տեսակցութիւն Պուլկարիոյ համար նըպաստաւոր ելք ունեցած է, իբր թէ Վիլհէլմ կայսր առաջարկեր է ճանաչել արդի կացութիւնն ի Պուլկարիա։ «Այլ ինչ որ լինի, մեր մասին դլխաւոր կէտն այն է թէ մեք Պուլկար ենք և Պուլկար կը մնանք։ Եւ մեք անզօր չենք ցորչափ մեր իշխան, մեր կառավարութիւն և մեր ժողովուրդ հայրենասիրաբար գործակցին իրարու, աշխատելով պաշտպանել պուլկարական շահերը։»

—Պուլկար կառավարութիւնը, Ռուսիոյ տրուելու համար գերման հիւպատոսին յանձնելով դատապարտեալ ռուսահպատակն Քալոպքով, յայտարարած էր թէ բացառաբար կը յանձնէ ի սեր Վիլհէլմ Կայսեր, և ո՛չ թէ Քափիթիլասիոններու հնազանդելով։ Այս յայտարարութեան ակնարկելով, Նոր Տէոյչ Ալկեմայնէ Զայտունգ գրեց թէ ուր որ Քափիթիլասիոնք կան՝ եղեռնագործութեամբ դատապարտեալ օտարազգիք պէտք է իրենց կառավարութեանց յանձնուին, և հետևապէս, Պուլկարաց ըրածը Քափիթիլասիոններու հետևողութեամբ է, և ո՛չ թէ ի սեր Վիլհէլմ Կայսեր։ Պերլինի կառավարական թերթին այս յայտարարութեան պուլկար կառավարութիւնը կը պատասխանէ իւր լրագրաց միջոցաւ թէ ինք կարող էր այդ ռուսահպատակը պուլկարական բանտի մը մէջ պահել իւր դաւաճանութիւնը քաւելու համար, և այսու բնաւ չեղած չպիտի լիներ օրինական շաւղէն։ Ի հաստատութիւն այս յայտարարութեան, պուլկար կառավարութիւնը կը յիշեցնէ թէ Ֆրանսացի մը այժմ ցկեանս բանտարկութեան պատիժ կը կրէ օսմ. բանտի մը մէջ, և ֆրանսական դեսպանութիւնը Քափիթիլասիոններու ոյժով ուրիշ բան չըներ բայց եթէ ամիսն անդամ մը պաշտօնեայ մը կը ղրկէ յայցելութիւն բանտարկելոյն։ Մեք ևս նոյնը կրնայինք ընել Քալոպքովի նկատմամբ, կ'ըսէ պուլկար կառավարութիւնը, բայց քանի որ գերման կառավարութիւնը միջնորդեց յանուն Վիլհէլմ Կայսեր, բացառաբար չուզեցինք իւր սիրոյն կոտրել։

—Սերպ կառավարութիւնը վերստին բանակցութեան մտեր է կայսրական կառավարութեան հետ՝ սահմանակից գաւառաց մէջ պատահող դէպքերուն միանդամ ընդ միշտ վերջ մը տալու համար։

ԲՐՈՒՍԻԱ ԵՒ ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Գերման լրագիրք ժամանակէ մ'ի վեր կը զբաղին Բրուսիոյ լեհական գաւառաց վիճակին վրայ վիճաբանութեամբ։ Բրուսիոյ իշխանութիւնք քննութիւն բացին, և լրագիրք կը քննադատեն կառավարութեան վերջին ժամանակներս հետևած ընթացքը Փոզէնի մէջ (բրուսիական Լեհաստան)։ Պիզմարք Իշխանին Փոզէնի մէջ գերմանական գաղթականութիւն հաստատելու և այսպէս լեհ տարրին տեղ գերման տարրը զետեղելու ծրագիրն, որ ժամանակաւ այնքան եռանդեամբ ընդունուած էր, Լեհաց հայրենասիրութեան և ուրիշ արգելքներու առջև ի դերև ելած կը թուի։ Իրաւ է որ շատ մը Լեհեր գաղթեցին բրուսիական Լեհաստանէն, բայց անոնց թողած վայրերը փոխանակ գերման գաղթականաց մէջ բաժնուելու, սակաւաթիւ գերման շահատարց ձեռքն անցան, և հարկ եղաւ ռուսիացի գործաւորաց կոչում ընել երկիրը մշակելու համար։ Ի Փոզէն այսպէս վաղանցիկ տարր մը մուտ գտաւ, որ չփութացաւ յառաջ բերաւ։ Օտար գործաւորաց մուտքն արգիլել ուզուեցաւ ապա, և այն ժամանակ ալ աշխատութիւն պակսեցաւ, և մշակութիւն դադրեցաւ։ Ի Փոզէն հետեւապէս հանրագրեր կը ստորագրուին այժմ, խնդրելով բրուսիական իշխանութենէն որ ռուսական Լեհաստանէն գործաւորաց գալստեան թոյլ տրուի։

Քաղաքական տեսակէտով ևս Պիզմարք իշխանին հակաիհական քաղաքականութիւնն ակնկալուած պտուղը չտուաւ։ Լեհ երեսփոխանաց ստացած քուէներն որք 1884 ին 206,346 էին, 1890 ին բարձրացան 246,773 ի։ Գերմանական գաղթականութիւնը քաղաքներու նպատակաւ յատկացեալ սրճատուներն վանած միլիոնաւոր մարքերն արդիւնք չունեցան։ Լեհական գաւառք չգերմանացան, որովհետև Լեհք իրենք զիրենք ժողվելով վերստին ձեռք անցուցին գերման շահատարց թողած հողերը։ Գրեթէ ամեն կուսակցութիւնք միահամուռ կը պատրաստեն այս ձախող քաղաքականութիւն։ Մանաւանդ Ֆրայդենկէ Զայտունգ ազատական գլխաւոր թերթը պարագայէն օգուտ քաղելով ջախջախիչ յօդուած մը կը հրատարակէ Պիզմարքը իշխանին դէմ։ Երկար ժամանակէ ի վեր խիստ դրութեան մը ներքեւ ճնշուած բերանք եթէ անդամ մը ազատուին բացուին՝ ի՞նչեր դուրս չեն կրնար տալ։ Եւ այդ լրագրեր որք երկաթեայ ձեռքի մը տակ ճնշուած էին երբեմն՝ հիմակ օ՛րպիսի ազատութեամբ կը դրեն և կը քննադատեն։ Պ. Ռեխթերի թերթն իրողութեանց վրայ յենլով կ'ըսէ թէ ինքզինք ամենադէտ կարծող նախկին նախարարապետը սխալ քաղաքականութիւն մը բռնած էր Լեհերուն դէմ, ինչպէս սխալած էր Ընկերվարականաց դէմ և Կաթոլիկացնկատմամբ բռնած քաղաքականութեան մէջ։ Պիզմարք արտաքին աշխարհավարութեան մէջ միայն յաջողեցաւ։ Իւր ներքին աշխարհավարութիւն ձախողուածոց շարքը մ'ևս ևս երկարեցաւ։

ՀԱՅՔ Ի ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Իթէլթա հրատարակեալ Ռէվէ-դ'Օ-ռիէն շաբաթաթերթն յօդուած մը կը հրատարակէ Կաւկասեան իրերու և ազգութիւններու վրայ, յորմէ քանի մը հատուածներ կը թարգմանենք ի ստորև։

«Ռուսաց Անդրկաւկասիա (Զաքաքէզէ) կոչած երկիրը կը պարունակէ զՎրաստան (Կրուզէ) և ռուսական Հայաստան, և Կաւկասոյց ասիական կողմն վրայ կը տարածի, Սեւ ծովու և Կասպից ծովու միջև գտնուող լեռնադաշտին վրայ։ Հետաքրքրաշարժ խնդիր մ'է թէ այս երկիր Եւրոպոյ թէ Ասիոյ կը պատկանի։ Գործնական կարևորութիւն ալ ունի այս հարց, քանի որ յԱսիա ղրկուած հեռագիրք աւելի սուղ են քան Եւրոպեան հեռագրեր։ Ռուսիոյ հեռագրական և թղթատարական վարչութիւնն Անդրկաւկասեան մասն կը համարի Եւրոպիոյ։ Բայց աշխարհագրական դասագրեանք տարբեր կարծիք կը յայտնեն, հաստատելով թէ Կաւկասիա սահմանակիտն է ընդ մէջ Ասիոյ և Եւրոպիոյ։ Կաւկասեան լերանց հարաւակողմն առ առաւելն Ասիոյ սեպն է, և այդ երկիր Եւրոպիոյ հետ ուրիշ վերաբերութիւն չունի բայց եթէ հատարակային քաղաքակրթութիւն մը և բազմաթիւ կէտերու վրայ կապակցեալ պատմութիւն մը։

«Այս երկրի վրայ պատմական յիշատակք յոյժ շահեկան են։ Սեւանայ վանքն համանուն լճին մէջ կը գտնուի։ Հմբաւաւորք է իբրև անկելանոց յանցապարտ հայ եկեղեցականաց։ Կղզին ցամաքի հետ ի հաղորդակցութեան է յոյժ նախնական նաւակներով, որոց թիավարք արեղաներն իրենք են։ Այդ վանքին մէջ կրնանք ուսումնասիրել վանական կեանքն իւր աւանդական հարազատութեան մէջ։ Մեր մարց սեռը ներկայացուցիչ չունի հոն։ Աբեղայք կը կատարեն առտնին աշխատութիւնները. կ'եփեն, կը լուան, կը կարկտեն։ Կը մշակեն իրենց արտերը։ Վանք մտնելու համար պէտք է մարդ մը անարատ մարմին ունենայ և անաղարտ կեանք։ Բահանայացուք պէտք է կաթողիկոսին մատուցանեն ստորագրութիւններն այն ազգայնոց որք իւր ժողովուրդը լինել կը յօժարին։ Հայ արեղային կեանքը վերջին ծայր պարզ է։ Իւր ոսկեղէն ապուրը գերադաս կը համարի Շանփանեի մեծ գինիներէն։ Բայց ո՛չ միայն իրենց նիւթական կեանքն, այլ և խմացական կեանքը վերջին ծայր պարզ է։... Դէորդ Սբովեան, առաջին հայ գրագէտն որ ժողովրդեան լեզուաւ ազգասիրական գիրք մը գրեց, ի Սիպէրիա վախճանեցաւ իբրեւ քաղաքական յանցաւոր։ Երեւան, ընդ մէջ Տըվրիսի և Պաքուի, կարեւոր կեդրոն մ'է վաճառականութեան Պարսկաստանի և Անդրկաւկասիոյ մէջեւ։ Ռուս Տարտարագէաք, իրենց յատուկ ճարպիկութեամբ, մէջեղ գտան Տփղիսէ ի Պաքու երկաթուղի մը շինելու, խուսափելով Երեւանէ։ Դիտմամբ ըրին որպէս զի յապագային ճիւղ մ'ալ չինելու պատեհութիւն ունենան։

«Բովանդակ Հայաստանի և մանաւանդ Երեւանի կուսակալութեան մէջ ըմբոստի ջրոյ նուազութեան պատճառաւ, Հայք հնարեցին այգեպանութիւն, զոր ընդարձակապէս ի գործ կը դնեն, և այգեպանք ոմանք իրենց ուսումն ըրած են Եւրոպեան մասնագիտական վարժարանաց մէջ, մանաւանդ ի Բլոմթերնեւպուրկ, Աւստրիա։ Երեւան երբեմն երկու լրագրեր ունէր, Պարէ և Աւուրվարդան, զորս ռուս կառավարութիւն յանկարծ խափանեց օր մը, և այժմ մերթ ընդ մերթ գիրքեր միայն կը հրատարակին յԵրեւան։

«Երեւանի բարեկեցիկ դասն ամառը կ'անցուցնէ ի Ծաղկաձոր (Թուրքերէն Տարչիչոտ), հայաբնակ երկրաց ամենէն վիպականն, որոյ վրայ սա գեղեցիկ վէպը կը պատմեն տեղացիք։

«Օր մը բազմաթիւ Հայուհիք, կանայք և կուսանք, պտոյտի ելան այս գեղեցիկ գաւառի մէջ։ Ցանկարծ զինեալ մարդոց խումբ մը յարձակեցաւ անոնց վրայ։ Հայուհիք փոխանակ աւազակաց անձատուր լինելու, նախանձեցան համարեցին մեռնիլ։ Քանի մը վայրկեան մէջ բոլոր դակ հովիտը ծածկուեցաւ արեամբ։ Երեկոյին այս Հայուհեաց մայրերն հոգ ընելով եկան փնտռել իրենց զաւակներ, եւ մեռած գտան զանոնք։ Ջերմ արտասուք լալ սկսան, և այնքան յորդառատ հոսեցին արտասուք որ խեղճ մայրերը մարեցան ինկան և քնացան նոյն հովտի մէջ։ Երբ արթնցան, լճացեալ արիւնն անհետացած էր։ Հողը, մանկամարդ զոհերուն արեամբ և մարց արտասուօք ոռոգեալ, մի քանի ժամու մէջ արտադրած էր հազարաւոր ծաղիկներ մին քան զմիւսն գեղեցկագոյն։ Մայրերն, այս աքանչելի երեւոյթով հմայեալ, մոռցան իրենց սուգ, և յօրէ անտի հովիտն այն յորջորջեցաւ Ծաղկաձոր, որոյ բառական թարգմանութիւնն է Տարաշիչաք։»

ՏԱՐԻՈՅՍ ՀՈՒՆՁԸ

Աշխարհի վրայ տարւոյս հնձոց քանակութեան նկատմամբ հրատարակուած պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, այն երկիրք որք դուրսէն ցորեն կը գնեն՝ այս տարի պէտք ունին 92-95 միլիոն մեթրական կենդինար ցորենի, (մէկ մեթրական կենդինար հաւասար է 100 քիլոկրամի)։ Ցորեն արտածող երկիրք կարող են իբր 105 միլիոն կենդինար հայթայթել։ Ռուսիա պիտի կրնայ 33 միլիոն արտածել, Միաց-նահանգք և Բանատ՝ 23 միլիոն, Հունգարիա 20 միլիոն, Ռումանիա ութ ու կէս միլիոն, Հնդկաստան եօթն միլիոն 600 հազար, Աւստրիա հինգ միլիոն, Պուլկարիա երեք միլիոն և Թուրքիա մէկ միլիոն 400 հազար կենդինար։ (Միայն Պուլկարիա բովանդակ Թուրքիոյ երկու անգամին աւելի ցորեն կ'արտածէ։)

Բայց որովհետև անցեալ տարւոյ հունձքէն քիչ բան մնացած է, և Ռուսիոյ մէջ երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւնք կարգ մը կէտերու վրայ թերի են տակաւին, կը դուշակուի թէ խնդրանք շատ և մտուցումն անբաւական պիտի դայ, և հետեւապէս կը նախատեսուի ցորենի գնոյն բարձրացում մը։

Կը վախցուի նաեւ թէ արծաթի գնոյն բարձրացումը շատ վնասաբեր պիտի լինի ցորենի վաճառողաց ի Հունգարիա, Ռուսիա և Հնդկաստան։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԻՆԵՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Տասն տարիէ ի վեր է որ Ֆրանսայի հանրային առողջապահական խորհուրդն, որոյ կարծիքն հարցուցած էր կառավարութիւնն, հարկ դատեց զնդղել քանակութիւնն այն գաճին (ալկոլ) զոր Ֆրանսայի հարաւային գաւառաց այգեպանք սովորաբար կը գործածեն՝ իրենց գինիները փայլուն ցուցնելու համար։ Դատական պաշտօնեութեանց հրահանգ տրուած էր այս կանոնին հակառակ շարժող այգեգործներուն դէմ օրինաց տրամադրած պատիժներն ի գործ դնել։

Բայց յօրէ անտի չահակից այգեպաններու կողմէ հանրագրերով դիմում եղաւ դատական նախարարութեան որ իրենց խստապահանջութիւնը մեղմացնելու հրաման տրուի ընդհանուր դատախազներուն, և դատական նախարարն ալ գործն անուշ տեղը կապելու հրահանգ ղրկեց։ Հետևանքն այն եղաւ որ գաճի գործածումն անարգել յառաջ տարուեցաւ։ Ֆրանսական մաս մը գինիներու պատրաստութեան մէջ։ Եւ որ աւելին է, այս օրերս դատական նախարարը նոր շրջաբերական մը ղրկեց ընդհանուր դատախազներուն, որով կը պատուիրէ «չտատիսութեամբ չվարուիլ գաճ գործածող գինեգործներուն նկատմամբ։»

Թուն իրատամբ կը հարցնէ ի՞նչ կը նշանակէ այս նոր շրջաբերական։ Տարօրինակ չէ՞ միթէ տեսնել օրինաց գերագոյն նախարարը որ իւր իշխանութիւնը կը բանեցնէ ո՛չ թէ օրէնքը գործադրելու համար, այլ գործադրումը կասեցնելու համար։ Եւ յետոյ, նո՞ր տարօրինակ է միթէ տեսնել ֆրանսացի գինեգործներ որք անվանգ բարգրութեանց դէմ կը բողոքէին, օրէնքի համար՝ չամիսով գինեշինութեան դէմ, և իրենք թոյլատուութիւն կը պահանջեն իրօք վտանգաւոր բազդրութիւններ ընելու, քանի որ գինւոյ մէջ գաճի մուտ գտնելն հանրային առողջութեան բացարձակ վնասակար հռչակուած է միշտ։ Այս ֆրանսացի գինեգործք արհեստին անարատութեան նախանձախնդիր չեն երևիր, այլ միայն իրենց համար մենաշնորհ կ'ուզեն դարձնել գինիներու խարդախումն։ Եթէ այսպէս երթայ, կը յարէ Թուն, աշխարհ պիտի զզուի այն ֆրանսական գինիներէն զորս երբեմն անոնցմէ ախորժանօք կը դնէր։

Ի ՍԵՒ ԾՈՎ

Եւրոպական լրագիրք արդի կացութեան մէջ կարեւորութիւն մը տալով կը ծանուցանեն թէ ծովակալ Փէչուրով յանկարծ պաշտօնակ եղած է Սեւ ծովու ռուսական նաւատորմին հրամատարութիւնէն, և անոր տեղ ազգուագոյն հրամատար մը կարգուած է յանձին Բրէմէր ծովակալի։

ԴԷՊԵՐԸՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ճ'էվրէս նոր քաղաքային պատի մը հիմերը փորուած ժամանակ, Դ. և Դ. դարուց հռոմէական արոյրէ դրամք գտնուեցան 400 լիպրա ծանրութեամբ, որք պարկերու մէջ դրուած էին, պարկերն ալ փայտեայ սնտուկի մէջ։ Կ'ենթադրուի թէ ապահովութեան համար պահուած էին հոն, Փրանկաց ի Գալլիա արշաւած պահուն։

—Փարիզի և Պերլինի միջեւ ճամբորդութիւնը չորս ժամ եւս պիտի կարճի կառախմբի մը շնորհիւ որ Բոլոնի, Հիլտէսհայմի և Մակտէպուրկի ճամբով պիտի բանի։ Մինչ այսպէս գիտութիւնն եւս առաւել իրարու կը մօտեցնէ զՖրանսա և զԳերմանիա, կը մնայ տեսնել թէ քաղաքական և անտեսական ծթուած գաղափարք նորանոր ի՛նչպիսի պատուարներ պիտի քաշեն ընդ մէջ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ։

—Ֆրանսայի և Միացեալ Նահանգաց միջեւ սաստիկ վիճաբանութիւն կայ, մի կողմէ Պ. Մաք Քինլիի մաքսակարգ։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի ժամ տասն-մէկը քսան-հինգ անցած։ և Բարիզէն ի Միւլուզ՝ ժամ տասն մէկը երեսուն հինգ անցած։»

Կոմսը հաչիւ ըրաւ թէ կոմսուհին որչափ ժամանակէ պէտք ունէր Բարիզի հինգ կայարանաց իւրաքանչիւրն երթալու համար, եւ սա եզրակացութեան յանգեցաւ թէ, բաց ի Բարիզէն Լիոն մեկնող վերջին կառախումբէն, կոմսուհին կրցած էր մեկնիլ գիշերուան միւս կառախումբերովը, ո՛ր կայարանէն ալ որ ըլլայ։ Սակայն Հավրը՞ թէ Թուլուզի, Ռէյմսի՞, Սդրազպուրկի՞ թէ Միւլուզի ճանրան բռնած էր։ Ահա անլուծանելի խնդիրը։ Որն որ ալ ըլլար, իրեն համար մեծ բան էր արդէն գիտնալ թէ իւր կինը Բարիզէն մեկնած էր այս ինչ կամ այն ինչ ժամուն, այս կամ այն կառախումբով։

Կոմսն իր յուշատետրին վրայ քանի մը ծանօթութիւններ գրեց որոց պէտք ունէր յաջորդ օրը կառարելիք խուզարկութեանցը համար։ Որոշած էր մէկ կամ մէկ քանի օգնականներ առնուլ։ բայց չէր ուզեր անգործ մնալ։ ընդհակառակն իր կողմէ ալ տեղեկութիւններ պիտի քաղէր։

ԺԲ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՍԵՐԲԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Իրիկուան ժամ հինգին Լասէռլ կոմսին խուցին դուռը զարկին։

—Վերջապէ՞ս, ըսաւ կոմսը։

Եւ փութաց դուռը բանալ։

Մի՛քահասակ մարդ մը ներս մտաւ, որ

—Այդ տեղեկութիւններն ի՞նչ տեսակ ալ որ ըլլան, կը յարմարի՞ն ձեզ։

—Մենք մանաւոր ճիւղ մը չ'ունինք պարոն։ Զմեզ գործածող մարդուն կը պատկանինք և ձեռքերնուս եկածը կը-նենք իւր վստահութեան արժանանալու համար։ Մեր արհեստն է գիտնալ։ կը փնտռենք, խուզարկութիւններ կը կատարենք, որոցմէ ո՛չ մէկ բան կը վրիպի։ ամենէն ծածկեալ գաղտնեաց կը թափանցենք։ բացարձակ գաղտնապահութիւն մեր սկզբունքն է։ գործ մը լմնցունելէ ետքը, մեր բոլոր իմացածները մոռացման անդունդը կ'իյնան մեզ համար։ Սա ալ ըսեմ ձեզ, պարոն, որ մեզմէ պահանջուածէն անդին չենք անցներ։ Շատ անգամ կայր հնազանդութիւն մը ի գործ կ'ածենք։ Հիմայ, պարոն, կրնաք ըսել թէ ի՞նչ է ձեր խնդրածը։

—Նախընթաց իրիկուն, երիտասարդ մը՝ Սանզաքի դերակոմսը, որ Լոնտոն փոզոց թիւ 14 կը բնակի, Բարիզէն մեկնեցաւ յանկարծ, առանց մէկուն իմաց տալու։ Երկար ժամանակի մը համար մեկնեցաւ և հաւանաբար տեղ մը հաստատուելու մտօք։ Արդ, կուզեմ գիտնալ թէ ո՛ւր գացած է։

—Անտարակոյս կարգ մը գործարութեանց պիտի բաղխինք, բայց մեծ կարեւորութիւն չունին անոնք։

—Ըսել է կրնա՞մ վստահիլ Պ. Սէրբէնի վրայ։

—Բոլորովին, պարոն։ Արդէն ես ինքս յանձն պիտի առնում ձեր գիտնալ ուզածը իմանալ։

—Երկա՞ր ժամանակի պէտք ունիք։

—Անկարելի է ինձ, պարոն, պատասխանել ձեր հարցման, քանի որ ամեն բան կախում ունի ներկայանալիք պարագայներէն, ու դժուարութիւններէն զորս պէտք է կանխատեսել միշտ Մինակ, կը-նամ ապահովել զձեզ թէ վաղուընէ սկըսեալ գործի պիտի սկսիմ մեծ փութաջանութեամբ։ Կրնա՞ք յայտնել ինձ Պ. ու Սանզաքը ճանչող մէկ քանի անձանց անունները։

—Ո՛չ։ ես Պ. ու Սանզաքի ընկերական դիրքը չուսնենալուս, իր բարեկամներէն ոչ ոք կը ճանչնամ։

—Թերեւս պէտք չունենամ այդ կողմը փնտռելու։ Արդէն, Սանզաքի դերակոմսը իւր մեկնումը մարդու իմացուցած չըլլալով, ո՛չ ոք կրնայ գիտնալ թէ ո՛ւր գացած է։ Անշուշտ պատճառներ ունէր իր գնացած տեղը պահելու։

—Ատոր տարակոյս չիկայ։

—Երբ մարդ մը այսպէս յանկարծական կերպով աներեւոյթ կըլլայ, ըսել է թէ պահուըտելու պէտք ունի։ Կը հետեւի ուրեմն որ պարոն դերակոմսը զգուշական միջոցներ ձեռք առած է խոյս տալու համար հալածանքներէն որոց կրնայ մատնուիլ։ Ինչ մը առաջ ըսած դժուարութիւններս հոս կը կայանան ահա։ Սակայն անկողոք եղիր, պարոն, պիտի կրնանք յայտնել անոնց։ Ընդհանրապէս աւելի կնճռոտ գործերով կը պարապինք։

—Կը մնայ մեզ պայմաններուն վրայ խօսիլ, ըսաւ կոմսը։

—Ձիշդ է, պարոն, վասնզի ամեն աշխատութիւն վարձատրութեան մը արժանի է։

—Ի՞նչ կը պահանջէք տեսնենք։

—Մենք կանխաւ սակարկութեամբ գործ չենք տեսներ։ պատճառը պարզ է։ Երբ այս կամ այն գործին համար աշխատիլ սկսինք, չենք կրնար գիտնալ թէ որքա՞ն մարդ գործածելու պէտք ունինք, որքա՞ն ժամանակի մէջ կրնանք հասնիլ մեր նպատակին և թէ ի՞նչքան ծախք ընելու պիտի հարկադրուինք։

—Ձեմ ուզեր որ ինձի ի նպաստ բացառութիւն մը ընէք։ Ամեն մարդու պէս պայմանագրեցէք ինձ հետ ալ։

—Մեզ յանձնուած գործին քննութիւնը մեր պայմանաց իւր հիմ կը ծառայէ։ Անոր կարեւորութենէն եւ յարակից պարագայներէն կը դատենք կանխաւ թէ ինչ գժուարութեանց պիտի բաղխինք, և այն ատեն վեր ի վերոյ կ'որոշենք թէ քանի մարդ գործածելու ենք, իւրաքանչիւրին տալով հրահանգներ, մասնաւոր դեր մը եւ պաշտօն մը։ Նմանապէս կը-նանք որոշել, քանի մը օրուան տարբերութեամբ, թէ գործողութիւնը որքա՞ն ժամանակի կը կարօտի։ Իրաւ է թէ գործելու մեծ միջոցներ ունինք, բայց շատ անգամ կ'ստիպուինք ծայրայեղ խոհեմութեամբ շարժիլ, որով մեր փափաքածին չափ արագ կերպով չենք կրնար հասնիլ առաջադրեալ նպատակին։ Վերջապէս, պարոն, աւանիկ ի՞նչ կերպով կը համաձայնինք մեր յանախորդաց հետ։ Նախ, գործողութիւնը որքա՞ն ժամանակ որ տեւէ, աշխատութեան իւրաքանչիւր օրուան համար կանխաւ որոշեալ գումար մը կ'առնունք։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

«Արևմուտք։— Նորմանտիոյ գիծ։— Բարիզէն Հավրը։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը տասը վայրկեան անցած։

«Օռլէանի գիծ։—Բարիզէն ի Թուռ և Պօրտօ կամ Բարիզ, Օրլէան և Թուլուզ, Վիէրզոնի ճանրով։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը քառասուն վայրկեան անցած։

«Բարիզ—Լիոն—Միջերկրականի գիծ։— Բարիզէն ի Լիոն և Մարսիլիա, Պուրիօնեի ճանրով։ Վերջին կառախումբը կը մեկնի գիշերուան ժամ տասն-մէկը տասը անցած։

«Հիւսիսային գիծ։—Բարիզէն ի Բէյմս կամ Բարիզէն ի Սուասօն։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի կէս գիշերը քսան-հինգ վայրկեան անցած։

«Արևելեան գիծ —Բարիզէն ի Սդրազպուրկ։ Գիշերային վերջին կառախումբը կը մեկնի ժամ տասն-մէկը քսան-հինգ անցած։ Բարիզէն ի Միւլուզ՝ ժամ տասն մէկը երեսուն հինգ անցած։»

Կոմսը հաչիւ ըրաւ թէ կոմսուհին որչափ ժամանակէ պէտք ունէր Բարիզի հինգ կայարանաց իւրաքանչիւրն երթալու համար, եւ սա եզրակացութեան յանգեցաւ թէ, բաց ի Բարիզէն Լիոն մեկնող վերջին կառախումբէն, կոմսուհին կրցած էր մեկնիլ գիշերուան միւս կառախումբերովը, ո՛ր կայարանէն ալ որ ըլլայ։ Սակայն Հավրը՞ թէ Թուլուզի, Ռէյմսի՞, Սդրազպուրկի՞ թէ Միւլուզի ճանրան բռնած էր։ Ահա անլուծանելի խնդիրը։ Որն որ ալ ըլլար, իրեն համար մեծ բան էր արդէն գիտնալ թէ իւր կինը Բարիզէն մեկնած էր այս ինչ կամ այն ինչ ժամուն, այս կամ այն կառախումբով։

Կոմսն իր յուշատետրին վրայ քանի մը ծանօթութիւններ գրեց որոց պէտք ունէր յաջորդ օրը կառարելիք խուզարկութեանցը համար։ Որոշած էր մէկ կամ մէկ քանի օգնականներ առնուլ։ բայց չէր ուզեր անգործ մնալ։ ընդհակառակն իր կողմէ ալ տեղեկութիւններ պիտի քաղէր։

ԺԲ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՍԵՐԲԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Իրիկուան ժամ հինգին Լասէռլ կոմսին խուցին դուռը զարկին։

—Վերջապէ՞ս, ըսաւ կոմսը։

Եւ փութաց դուռը բանալ։

Մի՛քահասակ մարդ մը ներս մտաւ, որ

սային նոր օրէնքին պատճառաւ, որ ֆրանսական և ուրիշ օտար ապրանաց յԱմերիկա մուտքը կը խափանէ նորանոր արգելիչ տրամադրութեամբ, և միւս կողմէ ֆրանսական կառավարութեան այն հրամանագրոյն պատճառաւ, որով ամերիկեան խոզեղինաց ի Ֆրանսա մուտքը կը սեղմէ իբրեւ վատառողջ։ Ի դերեւ եկաւ այն յոյս թէ ամերիկացի ընդհանուր հիւպատոսաց ի Փարիզ դումարման արդիւնքը պիտի լինէր Մաք Քինլիի օրէնքին չեղարկում։

ԳԱՂԹԱՑԻՆ ՀԵՆԻՐԻ

Տքթ. Փեթերս, որ Ափրիկէի ներսերն ուղեւորած էր Էմին փաշան գտնելու, Պերլին վերադառնալով, ներկայացաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆոն Մարշալի, և Զօր. Բաֆրիվիի եւս պիտի ներկայանայ։ Իրեն պաշտօն մը պիտի տրուի Պերլինի գաղթական պաշտօնատան մէջ, նմանապէս Վիսման հաղարապետին, որպէս եւս Յափրիկէ պիտի չվերադառնայ։ Բոլոր այս ափրիկեան երկրախոյզք վատառողջ կը վերադառնան։ Տքթ. Փեթերս եւս համամիտ չէ Անգլիոյ եղած զիջմանց յԱրեւելեան և ի Կեդրոնական Ափրիկէ, բայց կ'ըսէ թէ «Մեք երկիրներ կը գտանենք ո կը գրաւենք։ Կայսեր կը վերաբերի որոշել թէ պէ՞տք է պահել զանոնք թէ ոչ։

ԳԵՐՄԱՆԻՍ. ԵՒ ՌՈՒՍԻՍ

Ռուսիոյ երմական նախարար Պ. Վիշնիկրածքի հարցուցեր է Բաֆրիվի զօրավարին թէ ժամանակն եկած չէ՞ խափանելու տնտեսական ինչ ինչ տնօրինութիւններ զորս Պիզմարք իշխան ի գործ դրած էր՝ ռուսական եւերմաից դէմ մաքառելով։ Գերման նախարարապետը պատասխաներ է թէ այն տնօրինութիւնները չարունակելու այլ ևս պէտք չկայ, և յոյս յայտներ է թէ ի Պերլին վերադարձին կարող կը լինի Ռուսիոյ համար գոհացուցիչ կերպիւ կարգադրել խնդիրը դիւանագիտական ճամբով։

ՀԱՄԱՁԱՐԱԿՆԵՐ

Սպանիոյ մէջ հնտասաը չանհետացաւ, բայց անհիմն է այն լուր թէ վերջին օրերս սաստկացեր է։ 50-60 հոգիք կը բռնուին ամեն օր, և գրէթէ կէսը կը մեռնին, վարակեալ երեք չորս գաւառներուն մէջ։

Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Գուխարայի էմիրն, որ Կեդրոնական Ասիոյ սակաւաթիւ անկախ մնացեալ վեհապետաց մին է, որոշեց Ռուսիայէն խնդրել իւր բանակին համար մարզիչ և վարժիչ սպայներ և հրամայեց որ ռուսական ձեւով համազգեստներ շինուին պուխարացի զօրաց համար։

Պ. ՔՐԻՍՓԻ

Նախիլեի կը ծանուցուի թէ Պ. Քրիսփի օգոստ. 31ին Փրէնդէլ Օոդէն շոգենաւով մեկնած է, յորում ուրիշ ուղեւոր չկայ, և ո՛չ ոք գիտէ թէ ո՛ւր կ'երթայ շոգենաւը։ Պ. Քրիսփիի գէթ մի քանի օրուան համար անծանօթ և խորհրդաւոր ուղեւորութեան մը ձեռնարկելը շատ մեկնութիւն կը վերցնէ եղեր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ

Ազգային Ժողովոյ Դ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 24 Օգոստոս, ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին և փակուի 6ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին առանց զանցառութեան ներկայ դտնուիլ։

Մնամ ազօթարար

Ի Դիմաց Ա.Ս.Ս. Պարբերական Հօր

Պարբերական Փոխանորդ

ՆԵՐՍԷՍ Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

22 Օգոստոս 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Հրաժարական Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. (Դոնդէ)

Բ. Ընտրութիւն Ա. Ատենապետի.

Ատենադպիր

Մ. Ե. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

Կրօնական Ժողովը իւր շաբաթական նիստը կազմեց երէկ ի Պատրիարքարան, ատենապետութեամբ Դեր. Գարեգին եպիսկոպոսի Սրուանձտեանց.

Ժողովը տեղեկանալով որ Բէօսթէնճէի Զինեմիրեան Տ. Դաւթիել քահանան, որ մայրաքաղաքս եկած էր, առանց Կրօնական Ժողովոյ վերջնական որոշման սպասելու իւր պաշտօնատեղին դարձեր է, իւր մօր հիւանդութիւնը պատճառ բռնելով, հեռագրաւ ծանոյց Տ. Դաւթիել քահանային՝ թէ քահանայագործութենէ դադարեալ է և եթէ չուտով մայրաքաղաքս չգայ, իրեն նկատմամբ աւելի խիստ տնօրինութիւն մը պիտի ըլլայ։

Ժողովը, ըստ խնդրանաց Գարթալի թաղական խորհրդոյն, տեղւոյն եկեղեցւոյ առաջնորդ քարոզիչ կարգեց Պէնեան Արժ. Մամբրէ վարդապետը։

Սամաթիոյ Արժ. Տ. Արիստակէս աւագ քահանայ Մամբրէեանի որդին Պ. Գարեգին Մամբրէեան Ժողովոյ ներկայանալով պաշտօնագիր մը կը խնդրէր որպէս զի կարենայ շարունակել իւր դասախօսութեան պաշտօնն, յորմէ ժամանակէ մը ի վեր դադրած էր Կրօնական Ժողովոյ որոշմամբ։ Ժողովը նկատելով որ Պ. Գարեգին թէև յատենի ժողովոյ յայտարարած է թէ իւր հօր հետ հաշտուած է, սակայն միւս կողմէն ստուգուելով որ առանց իւր հօր հետ հաշտուած ըլլալու կուգէ շարունակել իւր պաշտօնը, վերստին ծանոյց Պ. Գարեգինի թէ առանց պաշտօնապէս հերքելու Փառք լրագրին մէջ իւր գրածներն և առանց իւր հօրմէն գիր մը ներկայելու, չը կրնար պաշտօն վարել։ Ժողովը միաձայն յանձնարարեց Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր, որ եթէ Պ. Գարեգին որ և է տեղ մը ուսուցչական պաշտօն վարէ, անմիջապէս արգիլուի։

Ահէօլու Պուրկազի քահանայն իւր ապրուստի անբաւականութեան պատճառաւ հրաժարական տուած էր։ Ժողովը որոշեց յանձնարարել տեղւոյն թաղական խորհուրդին, որպէս զի սիրաչահէ այդ քահանային ըստ բաւականի հոգալով նորա ապրուստը, միանդամայն յիշեցնել նոյն թաղական խորհրդոյ որ եթէ ուրիշ քահանայ մը երթայ, նա ևս պիտի հրաժարի ապրուստի անբաւականութեան պատճառաւ։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ խնդիրներով։

Կրօնական Ժողովէն յետոյ Խառն Ժողովը ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի և զբաղեցաւ գաւառական ու յարաբերական խնդիրներով։

Ժողովը ի միջի այլոց ընդունեց Բալուի առաջնորդ Արժ. Թէոդորոս վարդապետի հրաժարականն յառաջնորդութենէ վիճակին։

Նկատողութեան առաւ Բաղէշի անհովիւ վիճակն, որովհետեւ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Յովսէփ վարդապետ Սոլոմոնեան հրաժարելով, մեկնած էր անտի։ Ժողովը այս առթիւ խորհրդակցութիւններ կատարեց և որոշեց իւր յառաջիկայ նստին վերջնական տնօրինութիւն մը ընել։

Ժողովը տեղեկանալով որ Երէցեան Արժ. Դէորդ Ծ. վարդապետ, որ իբրեւ այցելու հովիւ Ռումանիա կը գտնուէր, Վիէննա գնացեր է առանց Պատրիարքարանի իմաց տալու, որոշեց այս մասին հեռագրաւ տեղեկութիւն ուղել Տ. Դէորդ վարդապետի եղբօրմէն, որ ի Ռումանիա։

Եղբայրութիւնք խնդրած էին որ Դեր. Դաւանդ եպիսկոպոս Շիշմանեան իրենց վիճակին առաջնորդ ընտրուի և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ծանուցած էր թէ՝ Կիլիկիոյ Ամեն. Կաթողիկոսին և թէ՝ Եղբայրաց՝ որ Տ. Դաւանդ եպիսկոպոս արդէն ուրիշ վիճակի մը առաջնորդն է և ուրիշ առժամայ կարգ։ որ պաշտօն մ'ալ ստանձնած է, հետեւաբար պէտք է որ ուրիշ եկեղեցական մը իրենց առաջնորդ ընտրեն։

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Նկատողութեան առնլով Խաղիւղի Նուպար-Շահնազարեան վարժարանի չէնքին խարխուլ վիճակն, որոշեց անուրդի դնելով վաճառել զայն։

Խորհուրդն յետ օրինական քննութեան՝ վաւերացուց Բերայի Թաղական խորհրդոյ մատակարարութեան բոլոր ճիւղերու հաշիւները։

Նոյնպէս վաւերացուց Էյուպի և Պոյաճը գիւղի եկեղեցեաց մատակարարութեան հաշիւները։

Թոփդարուի Թաղական խորհուրդն 90 ոսկւոյ փոխառութիւն մը կատարած և տեղեկագրած ըլլալով, խորհուրդը վաւերացուց այդ գործողութիւնն, որովհետեւ օրինական սահմանին մէջ կատարուած էր։

Խորհուրդն այս առթիւ նկատելով որ Թաղական խորհրդոյ Բարեկարգութեան Հրահանգին 27րդ յօդուածը պարտաւորութիւն դրած է Թաղական խորհրդոյ վրայ որ առանց Ցնտեսական խորհրդոյ դիտութեան և հաւանութեան ո'ր և է փոխառութիւն չկատարեն, որոշեց ծանուցանել որ այդ կարգի փոխառութեանց պարտամուրհակները վաւերական անպատճառ Ցնտեսական խորհրդոյ կողմէ, առանց որոյ պարտապահանքը իրաւունք չպիտի ունենան եկեղեցւոյ մնացորդներէն որ և է պահանջում ընելու։

Խորհուրդը նկատողութեան առաւ Կրէտէի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ եւ կալուածոց վերաբերեալ դրերն և առ այդ տեղեկութիւններ առաւ Տ. Մինասեան Արժ. Վահան վարդապետէն, որ, ինչպէս կը յիշուի, Ազգ. Վարչութեան կողմէ Կրէտէ ղրկուած էր այդ կալուածոց համար։ Խորհուրդն, յետ ընթերցման այդ կալուածագրոց, խորհրդակցութիւններ կատարեց նոյն կալուածները պահելու կամ վաճառելու խնդրոյն վրայ։

Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդը թաղին եկեղեցւոյն ու վարժարանին համար ինչ ինչ անհրաժեշտ նորոգութեանց պէտքն յայտնած էր և Ցնտեսական խորհրդոյ կողմէ քարտուղար Նշան էֆէնտի Փափազեան իբրեւ քննիչ հոն ղրկուած էր։ Խորհուրդն, ըստ տեղեկագրութեան իւր քննիչին, որոշեց արտօնել այդ նորոգութիւնները։

Մայր եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը՝ եկեղեցւոյ սեպհական և շրջափակին մէջ գտնուած դեռեւի մը վրայ վեց տուներ կառուցած և տեղեկագրած ըլլալով, Խորհուրդն որոշեց ներկայել այդ ծրագիրն Ազգ. Վարչութեան։

ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Գիւղերաց Ա Ցերեկեաց)

ՍԿԻՒՏԱՐ

(Քսաներորդ վեցերորդ տարի)

Վարժարանիս նոր շրջանը կ'սկսի յառաջիկայ սեպտ. 3, երկուշաբթի օր։ Աշակերտուհեաց ընդունելութիւնք տեղի կունենան նոյն օրէն սկսեալ, իսկ դասախօսութիւնք կանոնաւոր կերպիւ կը սկսին ամսոյն 10ին երկուշաբթի։

Նոր աշակերտուհի տալ փափաքողք կը հրաւիրուին առաւօտներն ի վարժարան՝ ուր կը գտնուի

Հէնրիէթ Տնօրէն

161 Մ. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Գիւղերօրիէ Ա ցերեկեաց)

ՍԿԻՒՏԱՐ

(Հնգետասաներորդ տարի)

—

Վարժարանս իւր ԺԵ տարեշրջանը կը թեւակոխէ յառաջիկայ սեպտեմբերի սկիզբն։

Աշակերտաց վերամուտը և նորոց ընդունելութիւնը կ'սկսին սեպտեմբեր 3, երկուշաբթի օրէն։

Դասուց սկզբնաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 10, երկուշաբթի առաւօտ։

Հէնրիէթ Տնօրէն

1—5 162 Ռ. Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՇԱՆՆԵՐ

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Պետական խորհրդոյ անդամ Նաւրէտտին պէյի, Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ալի Նիհատ պէյի և Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազի օգնական Իսմայիլ Հագգը պէյի։

Սանիյէ Միւթէմիզի աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ահմէտ Նազըմ պէյի, Նիշի օսմանեան հիւպատոս Հանրի պէյի, ընդհանուր տպարանաց քննիչ Վարդերտի էֆէնտի, Ոստիկանութեան Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Սալիհ Սաիպ էֆէնտի, Բերայի ոստիկանաց ժողովին նախագահ Հիւսնի էֆէնտի, Սպարապետի Դրան սպայակոյտի ճիւղին քարտուղարներէն Նաճի էֆէնտի և Պետական խորհրդոյ օգնական անդամ Ահմէտ Ֆուատ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Զէքի էֆէնտի, Ռաֆէնքի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար Նապի պէյի, ոստիկանութեան նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Մուհարրէմ էֆէնտի, Նոյն նախարարութեան դիւանապետի օգնական Թեվֆիզ էֆէնտի, քարտուղար Մէհմէտ Ֆուատ ու առաջին արձանագրիչ Մուսթաֆա Մուխթար պէյերու և նախորդ Խալիլ Իսմայիլ փաշայի ապարանքին տնօրէն Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնտի։

Սալիսէի աստիճան՝ Պաղտատի կաթոլիկ երեւելիներէն Նաում Սարգիս էֆէնտիի եւ Սէլանիկի կաթոլիկ պուլկարաց առաջնորդարանին թուրքերէնի քարտուղար Բաճէ էֆէնտիի։

—

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթարանի զինուորական մասուն ատենին նախագահ Ֆէրիդ Սալիհ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ կարեւորագոյն իշխան Բարէր. Բէյսանի էֆէնտի Լալա Եուսուֆ պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կարեւորագոյն իշխան Բարէր. Բէյսանտինն էֆէնտիի գործակատարներէն Հասան էֆէնտիի, Դատական նախարարութեան Հուգուգի գործոց տնօրէն Սամի էֆէնտիի, Պետական խորհրդոյ անդամ Զիւհտի պէյի, օսմանեան զրահաւորներու առողջապահական քննիչ Միրլիվա Իսաք փաշայի, Տիարպէքիրի Կիլանիներու առաջնորդ Տ. Ապտիւլի, Մուսուլի Կիլանիներու Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Միխայիլ, արքեպիսկոպոս Տ. Իլիայի և Բէյքօզի Կիլանիներու առաջնորդ Տ. Ճիպրայիլ։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Եանեայի պահեստի զօրաց հրամանատար Միրլիվա Իսմայիլ Հագգը փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ մաքսային ժողովոյ անդամ Մէհմէտ Ալի պէյի եւ Նիկոմիդիոյ պահեստի զօրաց Միրլիվա Սատաէտտին փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկին առաջին ընդօրինակիչ Շէֆիգը էֆէնտի, Ծովային խորհրդոյ օրինական ճիւղին անդամ դնդապետ Հաճի Մուսթաֆա պէյի, Ծովային զինուորաց վարչին բժիշկ դեր-դնդապետ Սիւլէյման պէյի, մայրաքաղաքիս սպանիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Թոմաս Պիթիրոյի, Ճէզիրէի Կիլանիներու առաջնորդ Տ. Եազուպի, Ամասիէի Կիլանիներու առաջնորդ Տ. Կէօրկիսի, Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ճէվատ պէյի և հրէից Խախամարանին կրօնական ժողովոյ նախագահ Շոլոմ Ֆրէսքօ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Դաղըմ փաշայի ոստիկանապետ Շէմսի էֆէնտիի, Բերայի ոստիկաններէն Հիւսէյին էֆէնտիի և Սէլանիկի առեւտրական դատարանին անդամ Ռաֆքի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պաղտատի կառավարական փաստաբան ու դատնմանց յանձնաժողովոյ նախագահ Ապտիւլճէպպար էֆէնտիի, Պոլսոյ նախնական դատարանին անդամ Ֆէյզի էֆէնտիի, Պէյճիոյ Լիւժ քաղաքի երեւելիներէն Պ. Տոֆէն Քալիմանի, յԱմասիայի հրատարակեալ ՆէրէՔ լրագրոյ խմբագրապետ Պ. Վէրմէօյի, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանի թուրքերէնի քարտուղար Շէհրեան Յովսէփ էֆէնտիի, հրէից Խախամարանին առաջին քարտուղար Խարքիլ Խաիմ էֆէնտիի, հրեալերէն Թէվքէֆ լրագրոյ խմբագրապետ Իլաք Կապպայ էֆէնտիի և Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Ֆուատ ու Սաֆվէթ պէյերու։

—

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐՈՒՄ

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ներում շնորհել Հանեայի զինուորական ատենին կողմէ դատապարտեալ Կրէտացւոց, որոց դլխաւորներն են։

Տիմիդրաքի Բարտարաքի (դլխատման դատապարտուած), ոստիկան-զորաց ենթասպայ Վասիլ (մահուան), Մանոլի Օրֆանատաքի (հնդամեայ բերդարգելութեան յԱտանա) Միխայիլ և Եօրկի Քարքուսիմիքաքի (18ամեայ բանտարկութեան) Վասիլի ճիպլաքի (նոյն պատժոյ)։

—

ՕՍՄԱՆ ՊԷՅԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օսման պէյի յուղարկաւորութիւնը մեծ հանդիսիւ կատարուեցաւ երէկ։ Մարմինը Նշան Թաշի ապարանքէն հանուելով Տոլմա Պաղչէ տարուեցաւ ուսկից շոգեմակոյկով ի Սիրքէճի։ Անտի մի և նոյն հանդիսիւ Ա.յա-Սոֆիայի մզկիթը տարուեցաւ, ուր կրօնական արարողութիւնք կատարուելէ յետոյ, Սուլթան Մահմուտի դամբարանին բակին մէջ ամփոփուեցաւ։

Յուղարկաւորութեան առջևէն կ'երթային Շազլը ու Եահեա էֆէնտի թէքքէներու Տերվիշներն ու կրօնական պաշտօնեայք, ոստիկան-զինուորք, Բ. Դրան բարապանք, թաղապետական պաշտօնեայք և այլք։

Յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան կայս. պալատն առաջին քարտուղար ու վախճանելոյն փեսայ Սիւրէյա փաշա, կայս. աւագ թիկնապահ Տէրվիշ փաշա և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայս. մասնաւոր Արկղէն։

Թաղման հանդէսէն յետոյ դրամ բաշխեցաւ բազմաթիւ աղքատաց։

—

ՄԻՍԱՔ ԷՖԷՆԴԻ

Փարիզու օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Միսաք էֆէնտի՝ Արտաքին գործոց նախարարութենէն ստացած մէկ հրաւէրին վրայ, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

—

ՅՈՇՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Դատական և կրօնական գործոց նախարարութիւնը յանձնարարած է Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ փոխանորդին՝ ծանուցանել իւր վանուց միաբանութեան յԵրուսաղէմ, որպէս զի պատրիարքական տեղապահի ընտրութիւն կատարուի փութով։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ձիրուէ և Եոմրա.—Ձիրատէի առողջապահական քննիչին կողմէ երէկ հասած հեռագիր մը ծանուցած է թէ օգոստոս 20ին Ձիրատէի մէջ հնտախտ որ և է դէպք պատահած չէ։ Եամպոլի մէջ օգոստ. 18ին՝ 6 և 19ին՝ 3 մահեր պատահած են հնտախտէ։

Բոմբայ. — Մաքքանոցի քննիչին կողմէ եկած հեռագիր մը ծանուցած է թէ Բոմբայի մէջ առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։ Անգլիական Տէյլի Նիւզ շոգենաւով Հնդկաստանէ եկած ուխտաւորք, որք այս տարի Մեքքէ չէին կրցած երթալ իրենց մէջ պատահած հնտախտի դէպքերուն պատճառաւ, նոյն շոգենաւով Պոմբայ ուղեւորեր են։

Աւիկան Եանանէ։—Լրագիրք ոմանք ծանուցած էին թէ Մուսուլի Քէրքուք անուն տեղը հնտախտի նման հիւանդութիւն մը երեւան եկած ըլլալով, մահեր եւս պատահեր են, սակայն Մուսուլի կուսակալութենէն եկած հեռագիր մը ծանուցած է թէ այդ հիւանդութիւն հնտախտի հետ որ և է նմանութիւն չունի, այլ սառամոքսի բորբոքում է և թէ այս հիւանդութիւն յառաջ եկած է տրհաստու փտած պտուղներ ուտուելէ։

Տիարպէքիրի կուսակալութենէն եկած հեռագիր մը ևս ծանուցած է թէ օգոստոս 20ին Մարտինի ու ձէլիրեի մէջ հնտախտի որ և է դէպք պատահած չէ։

—

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՓՈՓՈԽՄԱՆ

Օգոստ. 29 թուով բարիզեան սեղանաւորական լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Օսմ. պարտուց փոխոխման համար այս տարի ի հրապարակ հանուած 4 առ 100 տոկոսաբեր առանձնաշնորհեալ արժէթուղթք նոյն օրուընէ (անցեալ ուրբաթ) սկսեալ ընդունուած են Սակարանի գործողութեանց մէջ, թէ՝ կանխիկ և թէ՝ պայմանաժամով։ Յիշեալ լրագիրք այս առթիւ վերստին կը ծանուցանեն նորին փոխառութեան պայմաններն որք արդէն ծանօթ են մեր ընթերցողաց։

—

ՆՈՐ ԾԲԱԳՐԱՄ ՄԸ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ հազար հինգ հարիւր շքադրամներ պիտի պատրաստուին տրուելու համար այն զինուորաց որք Կրէտէի վերջին դէպքերուն մէջ նշանաւոր հանդիսացած են իրենց քաջութեամբ։ Շքադրամը քառորդ մէճիտիէի մեծութիւն պիտի ունենայ և մէկ կողմը պիտի դրոշուի կայս. Թուղրան՝ շրջապատեալ դափնիի տերեւներէ, իսկ միւս կողմը այդ դէպքին թուականն և արձանագրութիւն մը թէ այդ շքադրամ յատկացուած է սենց որք Կրէտէի մէջ նշանաւոր հանդիսացած են իրենց քաջութեամբ։

—

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ Ի ԳԱԼԱՏԱ

Լաթաքիոյ Մէրքազ գաւառակին մէջ բնակեալ 40,000ի չափ Նօսէյրի ազանդաւորք ինչպէս նաև նոյն գաւառի շրջակայ Նասրիյէ գիւղերուն մէջ բնակող 15000ի չափ նոյն տեսակ ազանդաւորք Իսլամական կրօնքն ընդունած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ թէ՝ առաջնոց և թէ վերջիններուն համար 40 վարժարան ու 40 մզկիթ կառուցուի և մզկիթներու շինութեան ծախքն կայս. անձնական Գանձէն վճարուի։ Նոյնպէս Լաթաքիոյ գաւառին տրոց կրթական ճիւղին յատուկ մասն առժամայ կերպիւ բոլորովին այդ վարժարանաց յատկացուի։

—

ՄԱՔՍԱՑԻՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմանեան և ռուսական պատուիրակաց միջև համաձայնութիւն գոյացեր է ալիւրի և քարիւղի մաքսային սակագնոց մասին, որք մինչեւ ցարդ առկախ կը մնային։ Այդ համաձայնութեամբ որոշուած է որ ալիւրին ի Թուրքիա ներմուծման մաքսատուրքը պիտի ըլլայ տասն-մէկուկէս դրուշ, և քարիւղինը՝ տասներկու դրուշ։ Օսմ. կառավարութիւնն այս դներուն հաւաներ է այն պայմանաւ միայն որ ուրիշ կարգ մը ապրանաց ներմուծման տուրքերն ուելցուին, որոյ մասին բանակցութիւնք կը կատարուին։

—

ԱՊԱՀՈՎԱԳԴ. ԸՆԿԵՐԱՒԹԻՒՆ

Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը Առեւտրական Սենեկի ուշադրութեան յանձնարարած է՝ Թուրքիոյ մէջ հաստատեալ ապահովագրական ընկերութեանց վերաբերեալ օրէնքն ամբողջովին գործադրութեան դնելու խնդիրը։ Առեւտրական Սենեկն այս մասին տեղեկագիր մը պատրաստած է զոր նախարարութեան պիտի մատուցանէ։

—

Պ. ՎԻԺԻԷԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Պ. Վիժիէի ծանօթ ծրագիրը, որ բարձրագոյն իշխանութեան կողմէ քննութեան առնուած է, հետեւեալ գիծերուն պիտի բաժնուի։ Եւրոպական եղերք։ Պաղա-Էօքի (Արեւելեան երկաթուղեաց գծին վրայ Ուզուն Քէօբրիի ամենէն մօտաւոր կայարանը) եւ Կէլիպոլու (Տարտանելի նեղուցին բերանը։ Ասիական եղերք։ Լամբսաքին Պալըքէսիրի միացուցեալ յետոյ, գիծը պիտի բաժնուի երկու ճիւղերու, որոց մին պիտի յանգի ի Պանդրմա եւ միւսն ի Պրուսա։ Երրորդ գիծ մըն ալ պիտի շինուի մինչև ի Տիքիլի՝ ասիական ծովեզրին վրայ, Միտիլլիի դիմաց։

—

ՍԱՐԻՏԱԲԻ

Սարիտաբիի առեւանդման ու արձակման պարագայից վերաբերեալ քննութիւնն աւարտած է։ Օսմանեան իշխանութենէն եւ հելլէնական հիւպատոսարանին միջեւ գոյացեալ համաձայնութեամբ մը՝ յանցաւորաց դէմ զուտ ոստիկանական միջոցներ ձեռք պիտի առնուին եւ ո՛չ թէ դատական։ Այս միջոցներ ի դործ դրուիլ սկսած են արդէն։

Առ այժմ ամբաստանեալներէն երկու հոգի բանտը կը դտնուին, հելլենական հպատակ մը եւ իտալական հպատակ մը, որոց մասին տնօրինութիւն մը եղած չէ տակաւին։

—

ՀԱՆԲԱՑ ՇՈՒՀԱԳՈՐԾՈՒՄ

Ալթոն Տիւրրի ընկերութեան և Իզմիրի «Բաթերսըն, Մաք Անտրէա և Ֆօրպ» ընկերութեան միջեւ վէճ ծագած ըլլալով, Այտընի նահանգին մէջ գտնուած քրօմի հանքաց շահագործման համար, որուն արտօնութիւնը երկու ընկերութեանց իւրաքանչիւրն իրեն կը վերագրէ, խնդիրը Պետական Խորհրդոյ քննութեան յանձնուած է։

—

ՊԱՃԱՐԱԽՏ Ի ԿԱՐՍ

Կարսի վաճառականք՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան միջոցաւ խնդրած են Բ. Դռնէն որ արշաւաց ի Թուրքիա ներմուծման դէմ դրուած արգելքը վերցուի, որովհետեւ Կարսի ու շրջակայից մէջ երեւան եկած պաճարախտն անհետացած է։

—

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՔ

Պաշտօնական վիճակագրէ մը կ'երեւի թէ ներկայ տարւոյ մայիս ամսուն սկիզբը մայրաքաղաքիս զինուորական տասը հիւանդանոցներուն մէջ կը դտնուէին 1457 հիւանդներ։ Նոյն ամսուան միջոցին ընդունուած են 2615 հիւանդներ, որով ընդհանուր թիւն եղած է 4072։ Ասոնցմէ 162ը մեռած են, 2199ը բժշկուելով դուրս եկած են, և 1711 հոգին մնացեր են դարմանուելու համար։

—

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գոնեակի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ անցեալները տասն երեք հոգիէ բաղկացեալ աւազակ խումբ մը Պորտուր գաւառի Ազիզիէ գիւղացի Սաբը աշիրէթի պատկանող Ալի էֆէնտիի վրանը պաշարեր է։ Այս միջոցին կռիւ մը ծագելով երկու կողմէն զէնքեր պարպուեր և աւազակաց մին սպաննուելով հինգը վիրաւորուեր և եօթը խոյս տուեր են։ Վիրաւորեալք ձերբակալուելով, յետ քննութեան հաստատուած է թէ այս մարդիկ Կարսի, Բաղէշի ու Մշոյ կողմերէն են և թէ ասոնցմէ քիւրտ Իսմայիլ հեղինակն է Թիրէյի Ալի փաշայի սպաննութեան։ Ամեն կողմ հրամաններ ղրկուեր է փախստականները ձերբակալելու համար։

—

ՀՐԴԵՀ Ի ԳԱԼԱՏԱՆ

Գոնեակի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Գարաման գաւառակին մէջ յուլիս 17ին հրդեհ ծագելով 376 չէնքեր հրոյ ճարակ եղեր են։ Այս թուոյն մէջ կան երկու մզկիթ, վեց քարուկիր մթերանոց, 26 արմտեաց ամբարանոց, 240 խանութ, երկու փուռ, իւղի գործարան մը, աղբիւր մը, խանի ու սրբազարանի 61 սենեակներ եւ այլն։

Եղած վնասը 18-20,000 ոսկի կը հաշուուի բաց ի կալուածոց արժէքէն։

Աղեքսանդրիոյ իտալական դեր-հիւպատոս Պ. Ռօսի Իգմիր փոխադրուած է նոյն պաշտօնով։

—Առեւտր. Սենեկին կողմէ Ապահովական Սնտուկին վարչութեան մօտ պատուիրակ Զամարիա Հաճօրուլօ էֆէնտի հրաժարեր է այդ պաշտօնէն։ Այս հրաժարական կը վերագրուի յիշեալ վարչութեան և Սնտուկի տնօրէնութեան միջեւ ծագած անհամաձայնութեան մը։

—Վերջին մայիս ամսոյ մէջ 774 մահեր պատահած են ի Կ. Պոլիս։ Մեռնողներու 429ն իսլամ են, 313ը քրիստոնեայ և 32ը հրեայ։ Վերոյիշեալներէն 16ը ծաղկախտէ մեռած են։

—Մաքսային վերատեսչութեան թարգմանութեանց դիւանին տնօրէն անուանեցաւ Շէֆիգ պէյ, օգնական տնօրէն նոյն դիւանին։

Զմիւռնիոյ օտար ապրանաց մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Հասան էֆէնտի, Նախորդ տնօրէն Ներքին ապրանաց մաքսատան Զմիւռնիոյ։ Ասոր յաջորդեց Կէլիպոլուի մաքսատան տնօրէն Սաֆվէթ էֆէնտի։

Կէլիպոլուի մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Իլեաս էֆէնտի, տնօրէն Պարսի մաքսատան։

Իշխպոլուի մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Հաքգը պէյ, նախին տնօրէն մաքսատան Պանորմաի։

—Փրանսայի երեւելի բժիշկներէն Տոքթոր Բոնսթանթէն Բօլ մայրաքաղաքս կը դտնուի մէկ քանի օրէ ի վեր, և Պէյոլիքտէրէ կամպկիթայի Օթէլն իջեւանած է։

—Մեծաշարաւոտ յոյն վաճառական Պ. Վլասօբուլօ որ ժամանակէ մը հետէ Մեծկզզի կը բնակէր ընտանեօք, իւր անձնական Այ-ալթ Վլասոբուլօ շոգենաւով մեկնեցաւ ի Պրայլա։

—Թուրքիի այս աւուր թիւը գովեստիւք կը խօսի ի Գնալը-Լզզի երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի գործակատար Յակոբեան Պաղտասար էֆէնտիի ամբանոցին ըստաւառութեան վրայ, որ, կըսէ, կիրակի գիշեր

եկնէ մայրաքաղաքս գալու համար, պիտի հանդիպի Օզաքա, Քուպա, Նակասաքի, Հոնկ-Քոնկ, Սինկափուռ, Քոլոմպօ, Ատէն, Ճիտտէ, Սուէզ և Բոռ-Սայիտ։ Մարտանաւն այս նաւահանգիստներու իւրաքանչիւրին մէջ չորս-հինգ օր պիտի մնայ, որով կը յուսացուի թէ դեկտեմբերի վերջերը և կամ յունուարի մէջ մայրաքաղաքս հասնի։

—Պալթիկ ծովու չոգենաւային ռուս ընկերութեան Քոնդոմա չոգենաւն, յորում ճամբորդներ կը գտնուէին, երկի Օտեսայէն կ. Պոլիս եկաւ և ուղղակի Վլատիվոսթոք ուղեւորեցաւ։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է իւր կայս. Գանձուն ծախիւք վերաշինել Քէրէստէճիներու մէջ պատահած հրդեհի պահուն այրած Իւշ Մէչհրապը մզկիթը։

—Կիւմիւշխանէէն կը գրեն թէ անցեալ շաբաթ օր յորդահոս անձրեւներ տեղալով 17 տուն ու խանութ կործաներ և ուրիշ տուներ ալ աւազով լեցուեր են։ Մարդու կորուստ պատահած չէ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին խորհրդական Շէֆգաթի էֆէնտիի հիւանդութիւնն այս օրերս սաստկացած է։

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ ոսկի դրամով

	1890 Օգոստոս 1ԷՆ մինչեւ 31 Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ	5,829.55	180,716.25
Աքսէրայի »	5,908.09	183,151.—
Շիշլիի »	6,751.15	209,285.75

Կ. Պոլիս, 3 Սեպտեմբեր 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷՔ

ՍԷՐԱՅԵՎՈ, 3 սեպտ. — Ֆրանց Եոզէֆ կայսր հեռագրաւ ծանոյց Պոսնիոյ զօրաց հրամատար Ափէլ զօրավարին թէ Վիեննա զրկուած երկու պէշնաք վաշտերուն գերազանց մարդանքէն և ընթացքէն յոյժ գոհ մնացած է։

ԽՈԶԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 3. — Խոզերու խնդրոյն վերաբերեալ Վիեննայի դահլիճին առաջարկութիւնը յոռի տպաւորութիւն ըրած լինելով, սերպական կառավարութիւնն իւրոյ հերթին պիտի գումարէ Սերպիոյ խոզի մեծ վաճառականները, ձեռք առնուելիք միջոցներուն վերաբերեալ նոցա կարծիքն իմանալու համար, եթէ Վիեննայի կառավարութիւնը պնդէ իւր պահանջմանց վրայ։

ՖՐԱՆՁ ԵՈԶԷՖ ԿԱՑՍՐ

ԹԷՇԷՆ (Աւստրիական Սելեզիա), 3.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսր հոս եկաւ՝ տարեկան ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՍՈՖԻԱ, 3. — Պուլկար կառավարութիւնը կէս պաշտօնապէս հերքել կուտայ այն լուրը թէ եկեղեցի Եոսէֆի արքեպիսկոպոս Զարէն խնդրեր է հաշտուիլ Պուլկարիոյ հետ, և այս նպատակաւ կանխաւ համաձայներ է Պ. Սթամպուլովի հետ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՑՍՐ

ՌԻԼ, 3.—Վիլհէլմ կայսրն առտ հասաւ։ Կայսերական գղեակին մէջ տեղի ունեցած ընդունելութեան առթիւ, Ն. Վեհափառութեան մասնաւոր մեծարանաց արժանացան Սգէրնէք և Հորնպի ծովակալները։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

ԹՈՒԼՈՆ, 3.—Անգլիական նաւատորմն առտ հասաւ առաւօտեան ժամը 10½ին և նաւահանգիստին հրետանիներէն ողջունուեցաւ։ Նաւատորմին հրամանատար Հոսքինս ծովակալն և Ֆրանսական ծովային իշխանութիւնք անմիջապէս այցելութիւններ փոխանակեցին։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՐԻԷՍԴ, 3. — Քաղաքային վարչութեան նստի մէջ, նախագահը խստիւ պարսաւեց կենաց և ապահովութեան դէմ կատարուած բազմաթիւ ոճիրներն և առաջարկեց ժողովրդեան բուռն զայրոյթն յայտնել այդ ոճիրներուն դէմ, միանգամայն դրական նպաստ մը տալ օգոստոս 29ին փամփուշտի մը պայթումէն ծանրապէս վիրաւորեալ երիտասարդի մը ընտանեաց։ Առաջարկը միաձայն ընդունուեցաւ։

ԼԻՍԱՊՈՆ, 3. — Թագաւորին վիճակը գոհացուցիչ է։

ՎԻԵՆՆԱ, 3.— Դանուբն արագօրէն կը բարձրանայ։ բոլոր զգուշութիւնք ձեռք առնուած են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 Օգոստոս

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ դոց. (Մէջտ. Ս. Սերի	21	8
Գլխաւոր գոյութիւնքն վերջը »	21	3½
Ընթացքի մէջ »	—	—
Առաւօտեան բացուելուս	21	5½
Կէս օրին »	21	5
ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ՏՈՒԹԵՐԸ		
Երէկ երեկոյ	60	
Այս առաւօտ	59	38
Կէս օր	59	26

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹԹԹԻ		
Դեղատուներ Դասակ	A. Սերի	44 8/8
»	B. »	25 7/8
»	C. »	21 10
ԲԱԿԵՆԵՐ		
Գալատիէ գիծ Ներքոյ	Սերի	4 37
Քէրեսի գիծ Ներքոյ	»	9 20
Գանգր ազ Գօնա	»	7
Ցոս. Դանիա Եվպէօր	»	4 36
Թրամուէյ	»	510
Բաժնի երկաթուղի	Եր	80
Զատենքաղաքի Լուսաւորման	Գ. Ն.	137
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻՆ		
Օսմանեան ոսկի	Մէջ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 20
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 28
Իմբէրիալ	»	90 30
Քրոնիկ	»	51 16
Մուսալի Թղթագրամ	»	7 46
» արծաթ	»	90
Մէջ. արծաթ. (մարք)	»	108
Վենգա	»	103
Հինգնոց	»	102 20
Ռէնթայիզ	»	100 20
Թասֆիկէ	»	11 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 3 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 40 Երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	96
» » 4½ %	106 85
Օսմանեան ընտանեաց Սերի դոց	19 65
Օսմանեան երկաթուղի	81 25
» Բէյրութի բաժնեթուղթ	325
Պանք Օթոման	623 12½
Գրէտիթ Լիոնէ	807 50
Իտալական Ռանթ 5 %	96 17½
Հէլլենական 5 %	478
Գրէտիթ Թիւրք (1890)	430
Եգիպտական մնացեալ	494
Պանք ազ Բարի	867 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	471 87½
Սուէզի ջրանցք	2406 25
Սպանիական արտաքին	77½
Ռիո Թէնթօ	640
Մէտիտոնօ	722 50
Զէր (նեռարայի վրայ	25 29
Լոնտոն, 3 Սեպտ. ժամ 6 վայր. — Երեկ.	
Անգլ. քոնսոլիտ	96¼
Օսմ. » Սերի Դ.	19 5/16
» » » Ա.	44 1/4
» » » Բ.	25 9/16
» » » Գ.	19 5/16
Փոխառութիւն 1877	103¼
Պանք Օթոման	14 9/16
Եգիպտական մնացեալ (իւնիֆիչէ)	97 9/16
» առանձ. (բրիմիլէմէ)	103¼
Յարբա Ռանիէ	84¼
Ցօմանիալ (գնդասա. Բաշիլը)	102
Հէլլենական 5 %	94¼
Մոնոքոլ »	78½
Ռուսական 1889	99¼
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 29
Վիեննա, 3 Սեպտ. ժամ — վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	37
» Լէմբերգ բաժնեթուղթ	135
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	111 40
Պերլին, 3 Սեպտ. ժամ — վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 70
Ռուսական Թղթագրամ	251 50
Օսմանեան երկաթուղի	33 20
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ.	19 20

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լեզուի կամ կրթական վերջին պայքարին մէջ ուղղակի մտնելէ առաջ, հարեւանցի ակնարկ մը բաւական կը համարիմ այսօր նշանակելու այն սխալ «ղղեռ-ՐԷՆԸ», զոր մեր գրաբարեան կուսակցութեան ջերմագոյնը ունեցած են մեր արդի լեզուին զարգացմանը մէջ, անծանօթ մեր ժողովուրդին և անոր խօսած լեզուին։

Աւետարաններէն մէկուն մէջ գրուած է թէ անթափ կտորը հնացեալ կապերտի վրայ մի ձգէք, զի անոր ամբողջութիւնը կը խորէ և պատառումն ալ աւելի գէշ կ'ըլլայ։ Այս օրինակը շատ լաւ կը պատշաճի գրաբարէ փոխ առնուած այն ձեւերուն կամ տողերուն, զորս ուրեք ուրեք մեր աշխարհաբար գրուածոց մէջ կը դնենք։ Եթէ հնացեալ լաթեր համարենք մեր արդի լեզուն և գրաբարն ալ անթափ կտոր, հարկը կ'ստիպէ, աշխարհաբարին ամբողջութիւնը չխորելու համար, զգուշանալ անթափ կտորներէն։ Գարագաշեանի վերջին յօդուածներէն կը քաղեմ հետեւեալները։ «Յօդուածն առանց պատասխանի տալը է։—«Որով գրեցին ի բազում դարս հայ վիպասանք զիւրանց քաղաքական և դիւցազնական երգեր.»—«Որպէս և յետ նոցա մինչեւ ի մեր ժամանակս» — Բացի մեր բարեկամէն, «և թերեւս յոմանց ողջամիտ բարեկամաց նորա.»—«Առանց այսր լեզուի ուսման, » չկայ բնաւ հայ գիտուն։— «Յորոց շարժեալ պահանջէ զՆՋՆՈՒՄն գրաբարին.»— «Յայն վիճակ գալ անհնար» է։— «Լիցի ըստ բաւականին հմուտ գրաբարի.»—«Այսպէս էր ի հնումն և ի Հայս, » չատ գտաւաներ «ունէին զիւրանց կործայն.»— Եթէ գրուի ևս նոքօվ վասն տեղական պիտոյից, ամենեւին ոչ վնասեն գրաբարին։— «Եւ ՉՆՈՒՄՔ ևս յղկել և զարգացուցանել զայն ըստ մարթելոյ և ըստ պահանջելոյ գրագիտական պիտոյից.»— Որպէսի խստովանի լինել բարեկամ մեր։— Որ գրած են զպատմութենէն և զկրօնից։— Բովանդակէ զիւր գեղեցիկ ճառն։— «Բընութիւնքն «գիմէ միշտ ի զարգացումն։— Օրինօք հարկ է գրաբառին փոխուիլ յաշխարհաբար։— «Սկիզբն երկրորդ երևութիւն ի պատմութեան լեզուի։—Եւ հորդեցաւ ճանապարհ դպրութեան։— Իւրաքանչիւր ազգ աւանդէր զիւր փորձ և գիտութիւն յաջորդին։— Այս զարգացումն չլինէր արդարեւ առանց ազդեցութեան դրացի և ծաղկեալ ազգաց լեզուի և դպրութեան, առ որ դիմին ապաքէն գրագէտք։— Զոր գիտեն ոչ սակաւք, յորոց համարի եւ ինքն եւ ընկերքք իւր.»—Եւ ամէն ռամկօրէն ունի զիւր առանձին հասակ, դէմք, համառօտիւ զիւր ուրոյն գեղ պարզ և անպաճոյճ։— Ցուշ առնեմ նմա եթէ լեզուաբանութիւն և բանասիրութիւն, իբրեւ գիտութիւն, պահանջեն փիլիսոփայական ոգի։— Սոցա ոչ միայն ուշ ունի ռամկօրէն։—Ուր հանճար և արուեստ երանեն մի զմիով։— Ռամկօրէնն մատուցանէ քեզ ճաշ պարզ ի հարկանել միայն զքաղց, ուր գրոց լեզուն հանէ սեղան բազմախորտիկ, պատրաստեալ ամենայն սպասու և հանդերձանօք։—Առաջինն կարի իմն պարզութեամբ կարէ զառածանիլ յանդէպ լրկութիւն, միւսն անչափ արդու և զարդու, սնգուրիւ և չպարով՝ ի ծայրելի պճնութիւն։—Թողլով գրագիտաց վարել զոյն իւրաքանչիւր ըստ իւրում ճաշակի եւ ընտրութեան, բայց այս թերութիւնք չեն առանց ուղղելոյ։

Աւետարաններէն մէկուն մէջ գրուած է թէ անթափ կտորը հնացեալ կապերտի վրայ մի ձգէք, զի անոր ամբողջութիւնը կը խորէ և պատառումն ալ աւելի գէշ կ'ըլլայ։ Այս օրինակը շատ լաւ կը պատշաճի գրաբարէ փոխ առնուած այն ձեւերուն կամ տողերուն, զորս ուրեք ուրեք մեր աշխարհաբար գրուածոց մէջ կը դնենք։ Եթէ հնացեալ լաթեր համարենք մեր արդի լեզուն և գրաբարն ալ անթափ կտոր, հարկը կ'ստիպէ, աշխարհաբարին ամբողջութիւնը չխորելու համար, զգուշանալ անթափ կտորներէն։ Գարագաշեանի վերջին յօդուածներէն կը քաղեմ հետեւեալները։ «Յօդուածն առանց պատասխանի տալը է։—«Որով գրեցին ի բազում դարս հայ վիպասանք զիւրանց քաղաքական և դիւցազնական երգեր.»—«Որպէս և յետ նոցա մինչեւ ի մեր ժամանակս» — Բացի մեր բարեկամէն, «և թերեւս յոմանց ողջամիտ բարեկամաց նորա.»—«Առանց այսր լեզուի ուսման, » չկայ բնաւ հայ գիտուն։— «Յորոց շարժեալ պահանջէ զՆՋՆՈՒՄն գրաբարին.»— «Յայն վիճակ գալ անհնար» է։— «Լիցի ըստ բաւականին հմուտ գրաբարի.»—«Այսպէս էր ի հնումն և ի Հայս, » չատ գտաւաներ «ունէին զիւրանց կործայն.»— Եթէ գրուի ևս նոքօվ վասն տեղական պիտոյից, ամենեւին ոչ վնասեն գրաբարին։— «Եւ ՉՆՈՒՄՔ ևս յղկել և զարգացուցանել զայն ըստ մարթելոյ և ըստ պահանջելոյ գրագիտական պիտոյից.»— Որպէսի խստովանի լինել բարեկամ մեր։— Որ գրած են զպատմութենէն և զկրօնից։— Բովանդակէ զիւր գեղեցիկ ճառն։— «Բընութիւնքն «գիմէ միշտ ի զարգացումն։— Օրինօք հարկ է գրաբառին փոխուիլ յաշխարհաբար։— «Սկիզբն երկրորդ երևութիւն ի պատմութեան լեզուի։—Եւ հորդեցաւ ճանապարհ դպրութեան։— Իւրաքանչիւր ազգ աւանդէր զիւր փորձ և գիտութիւն յաջորդին։— Այս զարգացումն չլինէր արդարեւ առանց ազդեցութեան դրացի և ծաղկեալ ազգաց լեզուի և դպրութեան, առ որ դիմին ապաքէն գրագէտք։— Զոր գիտեն ոչ սակաւք, յորոց համարի եւ ինքն եւ ընկերքք իւր.»—Եւ ամէն ռամկօրէն ունի զիւր առանձին հասակ, դէմք, համառօտիւ զիւր ուրոյն գեղ պարզ և անպաճոյճ։— Ցուշ առնեմ նմա եթէ լեզուաբանութիւն և բանասիրութիւն, իբրեւ գիտութիւն, պահանջեն փիլիսոփայական ոգի։— Սոցա ոչ միայն ուշ ունի ռամկօրէն։—Ուր հանճար և արուեստ երանեն մի զմիով։— Ռամկօրէնն մատուցանէ քեզ ճաշ պարզ ի հարկանել միայն զքաղց, ուր գրոց լեզուն հանէ սեղան բազմախորտիկ,

զոգաւ գաղղիական ախտ առնելու կարելութենէն՝ կովու պատուաստ գործածելով, և թեւէ ի թեւ պատուաստը դատապարտեալ է ընդհանրապէս և մասնաւոր օրինաց արգիլեալ է ի Գերմանիա 1885էն ի վեր։ Եթէ հակապատուաստական բարձրեալ և հեղինակք երկնց, հոգերէզ պղտորող և պատուհասի կարգ անցնող հրատարակութեամբք նորէն և նորէն չը պնդէին թէ, պատուաստը պատուաստելոյն մէջ երբեմն գաղղիական ախտ յառաջ կը բերէ, տարակոյս չունինք թէ պատուաստականք մինչեւ ցայսօր բացարձակապէս պիտի մերժէին իրողութիւնը և մինչեւ իսկ պիտի ծիծաղէին այսպիսի տարօրինակ գաղափարի մը վրայ, ինչպէս բրին աւելի քան 75 տարի։

Միայն այս չէ։ Հակապատուաստականք կը պնդեն և կ'ապացուցանեն նաեւ որ պատուաստը, բայց ի գաղղիական ախտէն, ուրիշ սոսկալի ախտեր եւս կը մուծանէ պատուաստելոյն մէջ, ինչպես պրոֆիլա (սրբաձա), ռիւմատիզմոյէ (ծիւրական ախտ), մարթի տկարութիւններ, և այլն, և այլն։ Թէեւ պատուաստականք մերժելով մարդու պատուաստը և գործածելով կովու պատուաստը, գաղղիական ախտէ ազատած-ենք կ'ըսեն, սակայն չեն կրնար պնդել թէ նոյնպէս ազատ են վերոյիշեալ ախտերէն որոնք կովերու մէջ խիստ ընդհանուր են, և որոց գոյութիւնը կենդանեաց մէջ խիստ դժուար է ճանաչելը, եթէ ո՛չ անկարելի։ Երբ այս իրողութիւնքն եւս ընդհանուր կերպով ճանչցուին և ընդունուին, այն ժամանակ կա՛մ պատուաստը բոլորովին պիտի արգիլուի, և կա՛մ կովու պատուաստ գործածելն արգիլելով, ուրիշ պատուաստ մը պէտք է ճարել ի միմիթարութիւն պատուաստականաց, յապահովութիւն պատուաստելոյն և իւյաղթութիւն կովու պատուաստը դատապարտողաց։

Գալով Բարիզի բժշկական Ակադեմիոյ, որուն թէեւ անդամ լինելու պատիւը չունինք, այլ նորա արարքները ուսումնասիրելու հաճութիւնը կը վայելենք, առաջին անգամը չէ որ սոյն գիտական մարմնոյ անդամոց ոմանք ջերմ կերպով կը պաշտպանեն պատուաստը և դարուս սկիզբէն մինչեւ ցայժմ առանց յաջողութեան կը ճգնին պատուաստի ստիպողական օրէնք հաստատել տալ ի Գաղղիա։ Շատ հեռուն չերթալու համար պիտի յիշենք միայն պատուաստի օրէնք մը հաստատելու համար 1868ին և 1881ին եղած ճիգերը, որոնք՝ նման իրենց նախորդներուն՝ անյաջողութեան դատապարտուեցան։

1868ին, երբ պատուաստի ստիպողական օրէնքը Ակադեմիոյ առջեւ բերուեցաւ, Նաբոլէօն Գ-ի առաջին բժշկի Տօք. Ֆոնս ճառ մ'պատասանեց ուրկէ հետեւեալը կը քաղենք. «Անգլիա, ազատութեան դասական երկիրը, որ ընդհանրապէս ճանչցուած է իբրեւ օրինակ և առաջնորդ անհատից ազատութեան, այսօր կը տեսնէ ընտանիքի մը հայրը ենթարկեալ ամենախիստ օրինաց, որ կ'ստիպէ իւր զաւակը ենթարկել գործողութեան մը զոր ինքը (հայրը) կը նկատէ վնասակար առողջութեան ամէն անոնց որք աշխարհի մէջ ամենասիրելի են իրեն համար։ Մեք չենք հաւատար թէ կարելի է այսպիսի օրէնք մը հաստատել ի Գաղղիա, օրէնք մը որ չկրնար ժողովրդական լինել, քանի որ բոլորովին հակառակ է ծնողաց զգացմանց... Մինչեւ իսկ բժիշկք կ'ընդունին թէ երբեմն խիստ դէշ հետեւութիւնք յառաջ կուգան պատուաստէն։ Թո՛ղ ճշմարտութիւնը բանայ իրեն ճանապարհը, և մեք համոզու�մով ո՛չ թէ հալածանքով օգնելու ենք ճշմարտութեան. պէտք է մաքառինք նախապաշարմանց եւ ագիտութեան դէմ, բայց պէտք չէ խեղդել ծնողաց իրաւունքն և ազատութիւնը։» Աւելորդ է ըսել թէ սոյն ճառախօսութիւն մահու հարուածը տուաւ պատուաստի ստիպողական օրինաց։

Նոյն ժողովոյ մէջ Dr. Hardy ըսաւ. «Ես բոլորովին հակառակ եմ պատուաստի ստիպողական օրինաց և երբեք չեմ կարող ստորագրել օրէնք մ'որ բժիշկը դահիճ կ'ընէ։» Նոյնպէս երբ 1881ին Dr. Louville պատուաստի ստիպողական օրէնք մը ներկայացուց Բարիզի Ակադեմիոյ, Dr. Depaul կրկնեց վերոյիշեալ ճառախօսութիւնը (որ ջերմութեամբ ծափահարուեցաւ) և վերջացուց ըսելով. «Ծնողք իրաւունքներ ունին. պէտք է որ ազատ մնան զանոնք վայելելու։» Dr. Petra Santa, քարտուղար Առողջապահական ընկերութեան, ըսաւ. «Կայսերական Սենատը որ բացարձակ իշխողական և բռնապետական էր, 1868ին մերժեց պատուաստի ստիպողական օրէնքը յանուն ծնողաց ազատութեան սրբազան սկզբանց. սակայն հիմայ պատուաստի կուսակիցք վերոյին կը դիմեն ազատական և հանրապետական ժողովոյ մը և պատուաստի ստիպողական օրէնք կառաջարկեն յանուն ժողովրդային օգտակարութեան անորոշ սկզբան։» Աւելորդ է ըսել թէ սոյն 1881ի ստիպողական օրէնքն ալ դատապարտուեցաւ իւր արժանի անյաջողութեան։

Մեր եռատող քննադատը, որուն հրմտութիւնը Բարիզի վերջին բերբերէն ըրած քաղուածքներէն անդին չանցնիր, կրնա ապահով լինիլ որ Գաղղիոյ բժշկական Ակադեմիան և Երեսփոխանական ժողովը՝ իւր (Եռաստղին) մէջ բերած Ցանձնաժողովոյ տեղեկագրին պիտի տան նոյնչափ ջանչախիչ և նոյնչափ մահացու հարուածմը ինչպէս տուին անցեալին մէջ։

Դարուս ամենէն հռչակաւոր գաղղիացի հեղինակ բժիշկներէն մին, Գլօտ Պէրնար, կ'ըսէ. «Երբ կը տեսնենք իրողութիւն մ'որ տիրող գաղափարին հակառակ է, պէտք է ընդունինք իրողութիւնը և մերժենք գաղափարը, որչա՛փ ալ որ ընդհանուր ըլլայ այն և որչա՛փ ալ որ մեծ լինին սոյն գաղափարը պաշտպանող անձանց անունները»։

ՏՐ. Գ. Ա. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑԻ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ամաւասիկ ցուցակն 1890 20 օգոստոս 1 սեպտեմբերի վիճակահանութեան մէջ ՀՆՁուած 878 բաժնեթղթերուն թիւերուն ցանկը։

Մէկ բաժինոց թուղթեր

422 423 424 425 426 427 430
433 434 435 436 437 438 439
440 441 442 443 670 671 672
673 674 675 676 677 378 679
680 681 682 683 684 685 687
688 689 691 836 837 838 839
840 841 842 843 844 845 846
847 848 849 850 851 852 853
854 1110 1111 1113 1114 1115 1116
1117 1120 1122 1124 1125 1126 1127
1128 1129 1131 1132 1664 1665 1666
1667 1668 1669 1670 1671 1672 1673
1674 1675 1677 1978 1679 1680 1681
1682 1683

5 բաժինոց թուղթեր

3741-3745 3746-3750 3751 3755
3756 3760 4241-4245 4246-4250
4251-4255 4256-4260 4446-4450
4456-4460 4461-4465 4471-4475
4761-4765 4766 4770 4771 4775
4776-4780 6126 6130 6131-6135
6136 6140 6141 6145
21061-21065 21071-21075 21081-21085

10 բաժինոց թուղթեր

7771-7780 7781-7790 8631-8640
8641-8650 9341 9350 9361 9370
9391-9400 9401 9410
10821-10830 10831-10840 10961-10970
10971-10980 23211-23220 23341-23350
23351-23360 24591-24600 25341-25350
25401-25410 25411-25420 27701-27710
27711-27720 27921-27930 27931-27940

20 բաժինոց թուղթեր

14241 14260 14821-14840 14981-15000
15681-15700 17081 17100 17301-17320
18841-18860 18881-18900 19401-19420
28641-28660 28681-28700 30301-30320
33481-33500 34041-34060 34341-34360
35581-35600 35701-35720 36801-36820
39481-39500 39561-39580 39781 39800
39981-40000

Այս բաժնեթղթոց տէրերը կը հրաւիրուին ներկայացնել զայնս ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ուր պրոմբրոներն իրենց տրամադրութեան ներքեւ դրուած են։

Որպէս զի այդ բաժնեթղթոց քննութիւնը կարենայ կատարուիլ, մէն մի բաժնի վրայ 5 օսմանեան ոսկւոյ վճարումն և տոկոսաթեր Բաժնեթղթերու հետ փոխանակութիւնը տեղի պիտի ունենայ՝ յանձման թուականէն սասն և հինգ օր յետոյ։

Վիճակահանութեան պաշտօնական թուղթի մը տրուած է Ընկերութեան Քարտուղարին քով, ուր բաժնետերք կրնան տեսնել այնմ։

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

Կ. Պոլիս, 2 սեպտ. 1890

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն նոր բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն զարդ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնեայի ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օգը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար։ գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարսասարդար մը կը գտնուի։

ԼՈ. ՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ
ՆԻԳՕԼԱՔԻ ԱՆՏՐԻՈՄԷՆՕ

99, Սուլթան Պայազիտ Բէյազիտ-էր Պաղչէ, 99
204 Կ. Պոլիս 25—90

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԲԱՆԱՒՈՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՐ
ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. տարի 4 ղրշ.
Բ. տարի 3 ղրշ.

ՀԵՂԻՆԱԿ. — ԱՐԻՍՏ. Ց. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Մանկավարժական եզանակաւ պատրաստեալ սոյն թուաբանութեան Դասընթացքին Բ. տարին եւս հրատարակուեցաւ։ Ուսումն. Խորհուրդն իւր վերջին նոր ծրագրով թուաբանութեան նախնական ուսումը թուաշրջանեներու վերածած և այդ ուղղութեամբ կազմուած միայն սոյն գասագիրքը գնահատելով ընդհանուր նախակրթարանաց մէջ գործածելու համար ընդունուած է։ արդարեւ այս դասագիրքն ուղղութեամբը բոլորովին նոր և դիւրաւոյց լինելով թուաբանութեան նրման ձիրքի և կարողութիւնը մանկանց զարգացողական ստիճանին համեմատ պարզուած է։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։
Վարժարանաց համար % 15 զեղչ։ 6—12

ՍԳՈՂԻ ՄՕՌԻՒ ՉԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եզերազ. Կ. Պոլիս, 13 գեկտ. 1888

Պարոնաց Սգող և Պուռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքով կարող չէմ փոքրիկ ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիս ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաբխմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անատոմական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այս յատկ պատրաստութեան մէջ։

Տ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վ.Հ. Սուլթանին

ԱՆԱՔՈՒԻՍԱ ԳՈՂԼԷՖ

Գրանդ-Բիւնտ ֆան ընդոռանլուութեան

Սեպտ. 7, 8 (Ն. Տ.)

Գոլֆեը կը բացուի սեպտ. 9 ի ժամ 2 յետ միջաւուր

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

1. Աշակերտք իբրեւանց ուսանելոյց խնդիրը պարտին բապտ. Թղուլ Գոլֆէֆի ներքին վարչութեան։

2. Բարձրագոյն կարգի մը անցիել և կամ վիպական ընդ գանիել կարելի չէ սակ որոշեալ ժամանակի մը անցուցեալով այլ յատկապես հաւատարիմ ուսումնք և սրբամանաւոր յատակդիմութեամբ։

3. Անհամեստ բանք ու բարք և գործածութիւնն ոգելի ընկերեաց կամ ծխատոմի ներքին չեն բնաւ։ Սրբազան մատեանք և Տէրունի օրն կը նկատուին նուիրական, որպէս են, կը պահանջուի որ ամէն աշակերտ ներկայ գտնուի Գոլֆէֆի պաշտամանց։ բայց իւրաքանչիւրն ազատ է յանձնել յեր ելկոյնքն։

4. Տան և երկու տարեկանն վրա մէկը չընդունուիր նախապատրաստական կարգաց մէջ։

5. Նոր ներկայացող մը պէտք է գոհացուցիչ յանձնարարականներ ունենայ։

6. Ամէն աշակերտ յօժարակամ անսալու է դպրոցական օրէնաց։

7. Իւրաքանչիւր օգ պարտի հոգալ իւր հանդերձեղէնքն, անկողին, անձեռանոց և գրենաք, կարգ մը գրքեր փոխ կը տրուին աշակերտաց։

8. Կերակրոյ, բնակութեան, դասատրակութեան ծախուց, կրպակի, ծառայի, լուացքի և բարձանեաց համար կը պահանջուի տարեկան իբր 10 ոսկի պարտ, և այն՝ անթիրի վճարմամբ։ երկու երրորդը մուտքի ժամանակ և մնացեալն փետրուարի սկիզբը։ սոյն կանոնի անհնազանդութիւնի յանգիկուած անդամ նեղութիւնք և անպատասխանի հետեւանք։

9. Երբ Գոլֆէֆիս ուսումնական Կոնտրոլ որոշ օր աշակերտ մը ախորութեան կամ այլ պատճառաւ պարտի Գոլֆէֆը թողուլ, դպրոցական ամսվերջի առաջ՝ վճարեալ գումարին մի մասը յետս պիտի տրուի։ բայց զնոյնն պէտք չէ ապասնն առնելց որք ըստ Հանոյս իւրեանց կը մեկնին Գոլֆէֆեն։

10. Ամիսն ստանալուրդի մէջեղին հոս մնացող աշակերտք պարտին հոգալ իւրեանց ծախքերը։

11. Դպրոցական ծախքերէն ի զատ ոչ մի աշակերտ պարտի ծախսել ի տարւոյ 3—5 ոսկի զանազան պիտոյից համար ինոքք պէտք է զայս գիտնան բացորոշ։

12. Գոլֆէֆս կազմածքը տարուն տարի բարւոքելու վրայ է։ բնական գիտութեան մասը այս տարի իւր գլուխ պիտի ունենայ նոր և լիովին պատրաստած ուսուցիչ մը Պերլինի Համալսարանէն, և այլ զանազան կարեւոր քայլեր առնուելու վրայ են ի լուս անդր։ Մարդուանի օգնն աւելի մաքուր օդ և բարգաւանին աւելի ընտիր բարգաւան գիտուք է գտնել Թուրքիոյ ո՛ և է քաղաքաց մէջ։ Գոլֆէֆս գեղեցիներն ու պարտէզներ ունին քառասուն և հինգ հազար քառակուսի կանգուն (արշին) տարածութիւն։ դաշտեր և լերինք բաց են իւր առեւր։

13. Վերջապէս այս Գոլֆէֆ նախընթեր կը համարի ուսման մի այնպիսի ընթացք՝ որոյ հետեւանք պիտի լինի յաջողակ կեանք և տարագայ գոհունակութիւն, քան մի այնպիսի ընթացք՝ որ կը համապատասխանէ երբեմնապէս նրման ցնորամեղ եւ սոսկալի երբ մարդ՝ կը ՔՈՂԵ զայն անտչակ։

Մարդուան Ցուլթ 90 Տնօրէն
3—

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՍ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՑԹ 1889 ՏԱՐԻՈՑ 2,170,355

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՑԹ 1889 ՏԱՐԻՈՑ 989,400

Ընկերութիւնքս Դպրոց մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած Քսանին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՅՄ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԲԻՐԻ

Իբրեւ մի օրուան հիւմայուն մերքէդ վէ մէվաքիլնտէ պուլունան հայվանաթը միրիկ իչուն միւպայեա օլունաճագ արբանին իթասընա թալիպ օլանլարին աղրսթօսսին եկիրմի իւչիւնճի բէնչէնպիհ կիւնիւ մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէկէրի իլան օլունուր։

21 աղրսթօս 1890 480
Նօ. 37 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԲԻՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտա քէօհնէ օլարադ միւթէրաքիւմ օն սէքիզ գալէմ խասթահանէ էշեասը իլէ տօգուզ գալէմ ապա վէ սաիրէ դէրրէնիթբունին թարիխը իլանատէ իթիպարէն պիր հաֆթա խիթամընա գասար միւզայէտէլերի պիլ իճրա ֆիքրուիթի տաիրէսինէ կէլմէկերի իլան օլունուր։

21 աղրսթօս 1890 481
Նօ. 38 2—3

ՏԱՆԵՆ ՈՒԹԸ ջղացաւ և գլխու ցաւերը մէկ քանի վայրկեանի մէջ կ'անհետանան Տր. Գրէյերդանի Բէյնլ ՏԸ Թէնդիպէնթիսի հատիկներուն գործածութեամբ։ Այս հատիկներուն երեքը չորսը դրեթէ անմիջական թեթեւացում կը պատճառեն։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ «երեսուն հատիկ», որով աննշան դումարով մը կարելի է բուժիլ դիւրաս ցաւ մը կամ ջղացաւ մը։

Ըստ որում թեւէնպենթինի մուրը պէտք է մեծ թնամով զտուի, հարկ է զգուշանալ կեղծերէն և իբր երաշխաւորութիւն պահանջել որ իւրաքանչիւր սրուակ կրէ Տր. Գրէյերդանի ստորագրութիւնը։

Ի ԲԱՐԻԶ, Լ. ՅՈՒԼՈ, 19 Ժագով փողոց։ 64

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրսի ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղէնաց, է դառնահամ և ազդու կապտուրիչ. ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմտա կլիմայից վառ ու ապականալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արգեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվերջմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թոգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մանգռոյին տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալանների ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրսի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գումաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա և Պոլսոյ։ 203

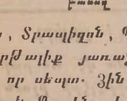

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՌԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսելիոյ և Բօրիսի դէջ կանոնաւորապէս բեռնաց

Սամսոն, Տրապիզոն, Պաֆուտ և Նօվորոսսիյք երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնդէլի որ սեպտ. 3ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 9ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անդրէյ որ պիտի մեկնի սեպտ. 2ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
Թիւ 17-18 Բիւլիւք Միւլէթ
Մոմխանէ փողոց, Թիւ 14

ՇԱՆԹԱՀԱՐՈՂ ԹՈՐՏ ԹՐԱՑԲ
ԳՈՒՄՈՅ ԻԿՈՏՈՐԻԶԸ

Կ'ոչնչացնէ մուկ, լիսը, լուրդ, կուզ, աղուէս, եւ կրծողներու ամէն դասը։ Ուրիշ ամէն արտադրութիւններէ գերազանց։ Անմնան յաջողութիւն։ Առէք եւ դատեցէք։

Միակ արտադրութիւն որ չպարունակեր ո՛չ փոսփոր, ո՛չ արսենիք, ո՛չ սդրիքնին, ո՛չ տարիա պնոտին, ո՛չ ոտիոյնոտ։ Ո և է վտանգ չունի ընտանի անասնոց համար։

Բարիզի 1889ի Յուլսանմանդիսին մէջ առաջին մրցանակ եւ ոսկի շքադրամ

ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԿԵՐՊՈՎ, ԿՐՆԱՑ ՊԱՀՈՒԻՒ.

ԳՈՐԾԱՏՈՒԻԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԻՆ ԱՐԴԻՒՆՈՒԹ ԱՊԱՀՈՎ

Անվրէպ և սոնմնան միջոց ընաջինջ ընելու համար կրծող անասուններն որք ամէն բան կ'ոչնչացնեն և կը լափեն տուներու, հիւանդանոցներու, զօրանոցներու, ագարակներու, մաքսատանց, նաւարանաց, ո և է հասատաութեանց, գործարանները և դաշտօրեից մէջ։

1889 դեկտեմբեր 24ին, Լիվերպուլ [Անգլիա] նահանգին բնակարանները և դաշտերը արշաւեցին միլիոնաւոր մուկեր, որք մինչեւ իսկ ողաքը որը կը խածնէին։ Լիվերպուլ նահանգային խորհուրդը, ժողով գումարելով անցեալ գեկտեմբեր 2ին, արշեստից և երկրագործութեանց վնասաբեր այդ անասունները ոչնչացնելու համար ընդունեց ԹՈՒՏ ԹՐԱՑԲ անմնան բաղարութիւնը, որ մէկ քանի օր յետոյ գիտական ծշմարիտ յաջողութիւն մը ունեցաւ և բնաջինջ ըրաւ անասունները,

Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ և Յունաստանի համար միակ կերպարատեղին է ԷՍՄՈՒԼՏՆ ՔԱՐՈՒԱՆԱ, անգլիական ընդհանուր մթերանոց, 95, 97, Եիւբսքէք-Գալտրըմ, Վլյոմտա, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 10

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ
ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԴՃՈՒԼՍՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կոշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յամախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու ժամանակ։ 2 թիւէն 4 թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ դրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 դրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Դրշ.	տեսակ	Դրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	պարբին կարով	40	պարատանի կալոշ
140	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով		
140	ամէն տեսակ մոյկ	150	թէլաթին և ուղտի մորթէ մոյկ
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կոշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ դրշի յաւելում մը պիտի ըլլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 113 9—24

EMULSION SCOTT
(ՍԿՕՏԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՕՂԻՍ ԻՒՂ

Իբրեւ ֆոսֆոր ալ շատ ի սպայով
Պատրաստեալ Հեռամբ ՍԿՕՏԻ և ԳՕՌԻՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ալսորժահամ է
Մորուս ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հրեֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղաղութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, պարզ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամէնէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԻՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՋԻԼ 105

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՑԼ

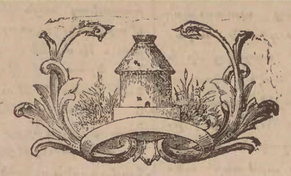

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷԲԻՒԼԻԷ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ 80,000,000 Ֆրանք — ՄԻԱՑԵԱԼ ՑԱՅՍՈՐ ԵՂԱԾ Վ.ՀԱՐՄՈՒՆՔ 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՑԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է Նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, որպէս զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանագրի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնքն բազմատիպի են, ինչպես շարժական արժէքից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և գլխալոյսքը՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոյ, մանկանց համար օժիտք, Հանդստեան տնտեսէ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան պօլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1884 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Էֆէնտի Անապարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ Գարու, Պոլիս։ 5

ԻԼԱՆ

Այս Սոֆիա ճատտէսինտէ Սագա չէշմէսի խթիսալինտէ մուգատտէմա իրանլըլար թարաֆընտան թէգբէ վէ մէրթեկ ինչսաք իչին իշթիրա օլունան Մուխթարպէյ գօնաղը նամբ էլէ մասրուֆ ան պիր պին տէրթ եիւզ զրբա աթիգ տրասպը հավի գատիմ պինա սաթըյմագտա տրը։

Մէգբիւր արա ելբէ Պոթան մահալլէսինէ մախսուս օլան սուտան մատա պիր մասուրա մահ Լեզիզի տաիի հավի օլուպ շէմտիւիք իբի պին օսմանլը լիբասընա թարիպի պուլունտուղընտան իչուն թէմմուզը բուսմնէն իպթիտասընան ալթմէշ պիր կիւն խիթամընա գատար էմրի միւզայիսէսինէ սէ՞սամ օլուն ամաճ տրը։

Միւատեթի մէգբիւրէ զարգինտա թարիպի պուլունան զէվատքէն վ.ալիսէ խանրնտա Իսան թիւճամբը միւթէպէրգանտան էմին իւլ թիւճամ համի Միրզա Հէֆի ադամա եսքոտ ենէտ մէգբիւրէ խանտա ՁԱԼԹԷՐ զաղէմտաք իտարէսինէ միւրաճաաթ պույուրմայաքը իլան օլունուր։

209 23—30

Գրատուն Տ. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՕՊԱԶՕՒՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԻՒՆՋԻ Ջ. ԻՐԱՔՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅԼԻՅԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1890 Օգոստոս 8 Զորեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոր տեսորինութիւն

Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպան եղբէրէն կամաքլ կէնով շրջենաւոյ Եր.Բեկոբիրեան Ժ. Վ.

11 25 Եէնիմ. Մէզարդ. Պէյրիւք. Թարպ. Եէնիք Պէյազք. (Եէնիգիւղի շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 21
12 15 Եէնիմ. Մէզդ. Պեյ. Թարպ. Եէնիք. Պէյազ. Ր. Հիսար (Անանալատ գիւղի շրջ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
12 50 Ր. Ա. Գամագ Մէզդ. Պեյազ. Թարապ. Պէյդօզ մինչև Գանտիլի [Գանտ. շրջ. հետ պիտի հաղորդի. ուր օրը Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գալ Պէշիք] 17
1 — Եէնիմ. Մէզարդ. Պէյրիւք. Թարապ. Եէնիքէյ Պէէն. Միրկ. Պէյազ. Ր. Հիսար (Անանալատ գիւղի շրջ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
1 45 Եէնիմ. Մէզարդ. Պէյրիւք. Թարապ. Եէնիք. Պէշիք. (Եէնիգիւղի շրջ. ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները մինչև Պէշիք պիտի հանդիպի) 32
2 25 Եէնիք Պէէն. Մրիկէն Պէյազ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուրշ. Օրթ. Պէշիքթ. (բացի ուրբաթէ) 21
2 45 Ր. Ա. Գամագ Եէնիմ Մեզարդ. Պէյրիւք. Թարապ. Պէյդօզ Ր. Պաշտէ Զուպգ. Գանլըճա Ա Հիսար Գանտիլ. Պէշիքթ. (ուրբաթ օրը ժամ 2 15ին Եէնիմ. էն պիտի մեկնի) Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. 20
3 — Եէնիմ. Մեզզ. Պեյ. Թարպ. Եէնիք. Պէէն. Մրիկ. Պէյազ. Ր. Հիսար. Պէպէք (Պէպէքի շրջ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթները Ամով. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
4 15 Եէնիմ. Մեզզ. Պէյրիւք. Թարպ. Եէնիք. Պէէն. Մրիկ. Պէյազ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուր. Օրթ. Պէշիք 33
5 45 Եէնիմ Մեզար. Պէյրիւք. Թարպ. Եէնիք. Պէէնեա Մրիկ. Պէյազ. Ր. Հիսար. Պէպէք Ամով Գուրշ Օրթաք. Պէշիկ. 25
7 — Եէնիմ. Մեզարդ. Պեզրիւք. Թարապ. Պէշդօզ Բաղչ. Եէնիք. Զուպ. Գանլրճ. Մրիկ Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով Զէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. 1
8 5 Ա. Կ.Ր. Գավալ Եէնիմ Մեզարդ. Պեյ. Թարբ. Եէնիք. Պէէնիա Մրիկ Ր. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուրշ. Օրթ. Պեշիք. 32
10 — Մեզարդ. Պեզ. Թարապ. Եէնիք. Մրիկ. Ր. Հիսար Ամով. Օրթաք. Պեշ. Բշ. Ա Եշ. օ ը Զուպգը Լա պիտի հանդիպի 34

Արնավուտքէն կամաքլ Եէնով շրջենաւ

11 30 Պէպէք Ամով. Գուրուշ. Օրթ. Պեշիք. 20
11 55 Եէնիմ. Մրէնա. Մրիկեան Պայճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուրուշ. Օրթ. Պեշիք 25
12 — Ր. Հիսար Պէպէք Ամով. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 2
12 30 Պէպէք Ամով. Գուր. Օրթ. Պեշիր. 25
1 10 Ր. Հիսար Պեշիք Ամով. Գուր. Օրթ. Պեշիքթաշ Գալ. 1
1 45 Մրիկ. Պայճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ամով. Գուրշ Օրթաքեղ Պեշիքթաշ 23
2 35 Պեպէք Ամով. Գուրուշ. Օրթաք. Պեշիք. Գալ. (Ուրբաթները 2 45ին) 2
3 — Պեպէք Ամով. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գալ. (ուրբաթները ժամ 3 15ին) 21
4 — Պեպէք Ամով. Գուր. Օ.Թ. Պեշիք. 23
4 45 Պեպէք Ամվ. Գուր. Օրթաք. Պեշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ր. Հիսար Զէնկ. ուղղ. կմրջ. բացի ուրբ. 38
11 10 Պեպէքէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Ր. Ա. Հիսարէն 1

Ալֆալան Եէնիգիւղ կամաքլ Եէնով շրջենաւ

11 30 Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. 34
11 40 Պէշդօզ Բաղչ. Զուպգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտլ. պիտի հղրգ.) 23
12 10 Պեպէք Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ 28
1 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէր. Պէյլէր. Գուզ. Իսկ. 34
1 30 Պեշդօզ Բաղչ. Զուպգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. (Գանտլ. պիտի հղրգ. (Ուրբաթ օրերը Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիք.) 17
2 15 Պեշդօզէն Եէնիգիւղ անտի Եւրոպական եղբէրք մինչև Պեշիք. (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէր. Պէյլէր. Գուզ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթէ) 25
3 20 Գանտ. Վ.անիք. Զէնկէրէ. Պէյլէրդ. Գուզկ. Պեշիքթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պեշդ. Բաղչ. Զուպգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Պեշիք. (ուրբթ. 2 45ին Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. 20
4 15 Գանտլ. Վ.անիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իսկիւսար 17
4 0 Պեշդօզ Բաղչ. Զուպ. Գանլրճա Ա. Հիսար Գանտլ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլր. Գուզկ. Պեշիկ. (Ուրբաթ օրեր ժամ 4ին Մէզարդ. էն մեկնելով Պեշիքբա. ն Թարապիա պիտի հանդիպի) 37
7 — Մրիկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէ.ՂԼ Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իսկ. 2
9 5 Պեշիւբ. Թարապիա Պէյդ. Բաշտ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Ուրբաթ օրերը 23
9 30 Պեշդօզէն ուղ. կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գանտլ. ուղ. կամրջ. 20
11 — Գուզպ. էն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Զէնկ. ուղղ. կամրջ. ուրբաթները 10 30ին 2

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եղբէր Եբրեսեկոլ շրջենաւոյ ժամերը

12 30 Պեշիւբ Օրթաք. Գուրշ. Ամով. Պեպէք Ր. Հիսար. Եմիրկ. Եէնիգ. Թարպ. Պեշ.թ. Մրկաբ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գալվագ (ուրբաթները ս.նչև Եէնիմ և Պեշ.դօզ պիտի հանդիպի) 20
1 35 Պեշդիքթ. Օրթաք. Ամով. Ր. Հիսար Պեյազ. Եէնիք. Թարապ. Պեշիւբ. Մեզար. Եէնիմ. 28
2 30 Պեշիբ. Օրթաք. Գուր. Ամովաքաք Պեպէք Ր. Հիսար Մրիկ. Եէնիք. Թարապ. Պեշ. Մեզարդ. Եէնիմ. 33
2 45 Գալպաթ. Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեշ.էշ. Զէնկէլ. Ամով. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլրճ. Մրիկ. Եէնիք. Բաշտ. Պեշ.դ. Թարապ. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ.Հալլէ 1
3 15 Պեշիքթ. Օրթ Գուրշ Ամով. Պեպէք (բացի ուրբաթէ) 23
4 — Պեշիր. Օրթ. Գուշ. Ամով. Պեպէք Ր. Հիսար Պայճ. Ամենա Եէնիք. Թարապ. Պեշդ.թ. Մեեարբ. Եէնիմ. 25
5 — Իսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեշ.էշ. Զէնկ. Ամով. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Զուպգ. Մրիկ. 2
6 — Գալպաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուշ. Ամով. Պեպէք. Ր. Հիսար Մրիկ. Եէնիք. Պեշդ.թ. Թարապ. Պեշ.դ. Մեզար. Եէնիմ. Ա. 32
7 — Պեշիք. Իսկ. Գուզկ. Պեշ.էշ. Զէնկ. Ամով. Գանտ. Ր. Հիսար Պայճ. Գանլ. Եէնիք. Պեշդ.թ. Թարապ. Պեշ.դ. Մեզ. Եէնիմ. 23
8 30 Պեշիք. Օրթ. Ամով. Պեպ. Ր. Հիսար Մրիկ. Եէնիք. Թարապ. Մեզար. Պեշ. 34
9 15 Պեշիք. Օրթաք Գուրշ Ամով. Պեպէք Ր.Հիսար (ուրբաթները Մրիկ. Եէնիք. Թարապ. Պեշ.դ.թ. Մեզարդ. Հանդիպելով Եէնիմհալլէ պիտի երթայ) 33
10 — Եէնիք. Թարապ. Պեշդ. Մեզդ. Եէնիմ. 37
10 5 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամով. Պեպէք Ր. Հիսար Պայճ. Մրիկ. Եէնիք. Թարապ. Պեշդ. Մեզդ. Եէնիմ. (բացի ուրբաթէ) 21
10 40 Ր. Հիսար Պայճ. Մրիկ. Պէէն. Եէ. Նիք. Թարապ. Պեշիբաքերէ. Մեեարբ. Եէնիմ. (ուրբաթները Օրթաքիւղ) 32
11 20 Եէնիք. Թարապ. Պեշդ. Մեզդ. Եէնիմ. (ուրբաթները Արնավուտ գիւղ) 33
11 35 Պեշիք Ր. Հիսար Պայճ. Մրիկ. Պէէն. Եէնիք. (ուրբաթները Պեշիքթաշ) 25

Կամաքլէն Արնավուտքէ Եբրեսեկոլ շրջենաւոյ ժամերը

12 50 Ուղղակի Մրիկեան 23
2 — Ուղղակի Պեշիք 2
4 15 Ուղղակի Պեշիք (բացի ուրբաթէ)

10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար Վ.ասիր Եէնով շրջ. հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գալպ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ր. Հիսար. Պայճիք. 20
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուրուշ. Ամով. Պեպէք [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. 1

Կամաքլէն Ալֆալան Եէնիգ Եբրեսեկոլ շրջենաւոյ ժամերը

12 45 Գուզկ. Պեշ.էշ. Զէնկէրեզ Վ.անիք. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեշդօզ (բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուղղակի Գանտիլլի 34
1 20 Իսկ. Գուզկ. Պեշ.էշ. Զէնկ. Գանտիլլի [բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուղղակիզէնկ. Գանտլ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Իսկ. Գուզկ. Պեշ.էշ. Զէնկ. Վ.անիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպգ. Բաշտ. Պեշդ. ուրբաթ օրերը 2ին Եէլբէյ Թարպ. Պեշիբ.քաքէ հանդիպելով Մեեարբ. պիտի երթայ 37
3 40 Ուղղակի Գանտիլլի 17
8 15 Գուզկ Պեշ.էշ. Զէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեշդօզ (Բացի ուր.) 28
9 25 Պեշիքթաշ. Գուզկ.ճանճ. Պեշ.էշ. Զէնկէլ. Վ.անիք. Գանտիլ. (Գալվագներ գացող շրջենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեշ.դ. Թարապ. Մեեարբ. Գալվագներ (ուրբաթները Պեշ.էրով) 17
10 10 Գալպ. Գուզկ Պեշ.էշ Զէնկ. ուրբաթները միայն Գուզ. Զէնկ. պիտի հանդիպի 2
10 40 Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 45 Պեշիքթաշ Գուզկճանճ. Պեշ.էշ. Զէնկէլ. Վ.անիք Գանտ. Պեշիք (Ուրբաթ օրերը Իսկ. 28
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլրճ. Զուպ. Բաշտ. Պեշդօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 23
11 50 Գալպ. Գուզ. Պեշ.էշ Զէնկ. Վ.անիք. 34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երբէրին քառասրդ մնացած կամուրջէն շրջենաւ մը ելլելով ուղղակի Պեպէք.

Ամէն ուրբաթ օր կամաքլէն ժամ չորսին շրջենաւ մը ելլելով Իսկ. Գուզկ. Պեշ.էշ. Զէնկ. Վ.անիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեշդօզ Թրպ. Պեշդք. Մեզդ. Հանդիպելով Եէնմ. պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ առանուկեսին Եէնիմ. շրջենաւ մը ելլելով Մեզդ. Պեշդբ. Թարպ. Պեշդօզ Բաշտ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Զէնկ. Պեշ.էշ. Գուզկ. Իսկ. Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

Դարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Եէնիմ. առանձէ.կին շրջենաւ մը ելլելով Մեզդ. Պեշդբ. Թարպ. Պեշդ.դ Եէնիք. Մրիկ.Ր. Հիսար Ամով. Օրթ. Պեշիք. Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11 15ին Եէնիմ.էն ելնելով Մեսար. Պեշդ. Թարպ. պէշդօզ Եէնիքէզ Զուպ. Ա Հիսար պէ.ՂԼ. պէշիք. Հանդիպելով դամուրջ պիտի գայ։

Բշ. 12. Ուր. երեկոյները ժամ 11 15ին Ա. Հիսարէն շրջենաւ մ'ելլելով ուղղակի կամուրջ պիտի գայ։

Բշ. օրերը բացի տօն օրերէ առաւօտուն ժամ կէսին Եէնիմ.էն շրջենաւ մը ելլելով Մեսարպ. պէշդ. Թարպ. Եեմիք. Հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ։

ԻՄՍԿԻԻՍԱՐԵՐԹԵԻԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւսարէն	Կամաքլէն	Կամաքլէն	Իսկիւսար
— —	6 5	— —	6 25
— —	7 5 Պէշիք	— —	7 5
11 30	8 — Պէշիք	11 50	8 15 Պէշիք
12 — Պէշիք	8 20 Վ.ասիր	12 20	9 5
12 30	9 —	1 — Պէշիք	9 50
1 —	9 30	1 20 Վ.ասիր	10 10 Պէ